

## II

(Oznámenia)

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ  
ÚNIE

## EURÓPSKA KOMISIA

## OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia EÚ pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním  
širokopásmových sietí

(2013/C 25/01)

## 1. ÚVOD

(1) Širokopásmové pripojenie má strategický význam pre európsky rast a inovácie vo všetkých sektoroch hospodárstva, ako aj pre sociálnu a teritoriálnu súdržnosť. V stratégii Európa 2020 sa zdôrazňuje potreba zavádzania širokopásmového pripojenia ako súčasť stratégie rastu EÚ na nadchádzajúce desaťročie a stanovujú sa ambiciózne ciele rozvoja širokopásmových sietí. Jedna z hlavných iniciatív tejto stratégie, „Digitálna agenda pre Európu“ (ďalej len „Digitálna agenda“) <sup>(1)</sup> uznáva sociálno-ekonomické výhody širokopásmového pripojenia, pričom zdôrazňuje jeho dôležitosť pre konkurencieschopnosť, sociálne začlenenie a zamestnanosť. Dosiahnutie cieľa stratégie Európa 2020 týkajúceho sa inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu závisí taktiež od zabezpečenia rozšíreného a dostupného prístupu k infraštruktúre a službám vysokorýchlostného internetu. Vyriešenie otázky financovania kvalitnej a dostupnej širokopásmovej infraštruktúry je pre Európu mimoriadne dôležité z hľadiska zvýšenia konkurencieschopnosti a inovácií, poskytovania pracovných príležitostí pre mladých ľudí, prevencie premiestňovania hospodárskej činnosti a prilákania vnútorných investícií. Digitálna agenda opätovne zdôrazňuje cieľ EÚ 2020 zaistiť základné širokopásmové pripojenie všetkých Európanov do roku 2013 a jej účelom je zabezpečiť, aby do roku 2020 i) všetci Európania mali prístup k oveľa rýchlejšiemu internetu ako 30 Mbps a ii) 50 % alebo viac európskych domácností malo rýchlejšie internetové pripojenie ako 100 Mbps.

(2) Odhaduje sa, že na zabezpečenie prístupu k rýchlejšiemu internetu ako 30 Mbps <sup>(2)</sup> budú potrebné investície až do výšky 60 miliárd EUR a na to, aby najmenej 50 % európskych domácností malo rýchlejšie internetové pripojenie ako 100 Mbps bude potrebných až do 270 miliárd EUR <sup>(3)</sup>. Takéto investície pochádzajú v prvom rade od komerčných investorov. Ciele Digitálnej agendy však nie je možné dosiahnuť bez podpory verejného financovania. Z tohto dôvodu obsahuje Digitálna agenda výzvu členským štátom, aby využívali „verejné financovanie v súlade s pravidlami EÚ o hospodárskej súťaži a štátnej pomoci“ v záujme splnenia cieľov v oblasti pokrytia, rýchlosti a využívania sietí vytýčených v stratégii Európa 2020 <sup>(4)</sup>. Očakáva sa, že dopyt po službách náročných na kapacity v budúcnosti stúpne, keďže sa bude ďalej rozvíjať technológia výpočtových mračen (cloud computing) a intenzívnejšie sa budú využívať technológie peer to peer, sociálne siete a služba videa na vyžiadanie (video on demand).

<sup>(1)</sup> Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov *Digitálna agenda pre Európu*, KOM(2010) 245 v konečnom znení.

<sup>(2)</sup> Pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov *Široké pásmo v Európe: investície do digitálne riadeného rastu*, KOM(2010) 472 v konečnom znení.

<sup>(3)</sup> Skutočné investičné náklady by mohli byť podstatne nižšie v závislosti od opätovnej použiteľnosti existujúcich infraštruktúr a v závislosti od rozvoja v oblasti trhu, technológií a právnych predpisov.

<sup>(4)</sup> Bod 2.4. Kľúčové opatrenie 8.

- (3) Sektor elektronickej komunikácie prešiel procesom dôkladnej liberalizácie a v súčasnosti podlieha sektorovej regulácii. Regulačný rámec EÚ pre elektronickej komunikáciu obsahuje aj harmonizačné pravidlá pre oblasť širokopásmového prístupu<sup>(5)</sup>. Vzhľadom na pôvodné širokopásmové siete sú veľkoobchodné trhy v súčasnosti predmetom predchádzajúcej regulácie vo väčšine členských štátov. Regulačný prístup sa ukázal ako prospešný, lebo podporuje konkurenčné trhy, podnecuje investície a pre spotrebiteľa zvyšuje možnosti výberu: napríklad najvyššie širokopásmové pokrytie a využívanie bolo zaznamenané v členských štátoch s hospodárskou súťažou v oblasti infraštruktúry v kombinácii s účinnou predchádzajúcou reguláciou na podporu hospodárskej súťaže v oblasti služieb. Ďalší rozvoj širokopásmových sietí, konkrétne prístupových sietí novej generácie (ďalej len „siete NGA“, z angl. *next generation access networks*), si naďalej vyžaduje intervenciu vnútroštátnych regulačných orgánov z dôvodu ich úlohy v sektore elektronickej komunikácií.
- (4) Je mimoriadne dôležité, aby sa verejné finančné prostriedky v tomto sektore využívali opatrne a aby Komisia zabezpečila, že štátna pomoc bude dopĺňať, nie nahrádzať investície účastníkov trhu. Každá štátna intervencia by mala v čo najväčšej miere obmedziť možné riziko vytlačenia súkromných investícií, zmeny komerčných investičných stimulov a v konečnom dôsledku riziko narušenia hospodárskej súťaže spôsobom, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom Európskej únie.
- (5) Vo svojom oznámení *Modernizácia štátnej pomoci (MŠP)* Komisia konštatuje, že politika štátnej pomoci by sa mala zamerať na podporovanie vhodne navrhutej pomoci zameranej na predchádzanie zlyhaniu trhu a cieľov spoločného európskeho záujmu<sup>(6)</sup>. Opatrenia štátnej pomoci môžu za určitých podmienok korigovať zlyhania trhu, čím sa zvýši efektívnosť jeho fungovania a podnieti sa konkurencieschopnosť. Okrem toho, ak trhy prinášajú efektívne výsledky, ale tieto výsledky sa považujú za neuspokojivé z hľadiska politiky súdržnosti, štátna pomoc sa môže použiť na dosiahnutie žiaducejších, vyrovnanějších výsledkov na trhu. Predovšetkým dobre ciele štátna intervencia v oblasti širokopásmového pripojenia môže prispieť k zmenšeniu „digitálnej priepasti“<sup>(7)</sup> medzi oblasťami alebo regiónmi, kde sú ponúkané cenovo dostupné a konkurenčné širokopásmové služby, a oblasťami, kde takéto služby ponúkané nie sú.
- (6) Ak by sa však štátna pomoc na širokopásmové pripojenie použila v oblastiach, v ktorých by sa prevádzkovatelia na trhu za normálnych okolností rozhodli investovať alebo v ktorých už investovali, mohlo by to výrazne oslabiť motiváciu komerčných investorov investovať v prvom rade do širokopásmových sietí. V takých prípadoch by sa štátna pomoc na širokopásmové pripojenie z hľadiska sledovaných cieľov mohla stať kontraproduktívnou. Cieľom kontroly štátnej pomoci v sektore širokopásmového pripojenia je preto zabezpečiť, aby opatrenia štátnej pomoci viedli k vyššej úrovni širokopásmového pokrytia a rozšírenia širokopásmového pripojenia alebo k rýchlejšiemu pokrytiu a rozšíreniu v porovnaní so situáciou bez tejto štátnej pomoci, podporovať vyššiu kvalitu, dostupnejšie služby a investície podporujúce hospodársku súťaž. Pozitívne účinky pomoci by mali prevažovať nad jej negatívnymi účinkami, pokiaľ ide o narušenie hospodárskej súťaže.
- (7) Ako odpoveď na výzvu Komisie v Digitálnej agende pripravila väčšina členských štátov národné stratégie širokopásmového pripojenia na dosiahnutie cieľov Digitálnej agendy na svojom území. Väčšina týchto stratégií predpokladá využitie verejných finančných prostriedkov na rozšírenie širokopásmového pokrytia v oblastiach, kde pre komerčných operátorov neexistujú stimuly na investovanie a na urýchlenie zavedenia prístupových sietí novej generácie s veľmi vysokou rýchlosťou.
- (8) Tieto usmernenia zhrňajú zásady politiky Komisie pri uplatňovaní pravidiel ZFEÚ týkajúcich sa štátnej pomoci na opatrenia, ktoré majú podporiť zavádzanie širokopásmových sietí vo všeobecnosti (oddiel 2). Vysvetľujú uplatňovanie týchto zásad pri posudzovaní opatrení štátnej pomoci na rýchle zavádzanie základných širokopásmových sietí a vysokorýchlostných sietí NGA (oddiel 3). Komisia bude tieto usmernenia uplatňovať pri posudzovaní štátnej pomoci na podporu širokopásmového pripojenia. Toto zvýši právnu istotu a transparentnosť jej rozhodovacích postupov.

<sup>(5)</sup> Pozri článok 12 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronickej komunikačné siete a služby (rámcová smernica), Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 33, zmenenej a doplnenej smernicou 2009/140/ES (smernica o lepšej regulácii), Ú. v. EÚ L 337, 18.12.2009, s. 37, a nariadenie (ES) č. 544/2009, Ú. v. EÚ L 167, 29.6.2009, s. 12.

<sup>(6)</sup> Oznámenie Komisie *Modernizácia štátnej pomoci EÚ (MŠP)*, Brusel 8.5.2012, COM(2012) final.

<sup>(7)</sup> Pojem „digitálna priepasť“ sa najčastejšie používa na označenie priepasti medzi tými súkromnými osobami a spoločnosťami, ktoré majú prístup k informačným technológiám, a tými, ktoré prístup nemajú. Hoci je niekoľko dôvodov pre vznik tejto „digitálnej priepasti“, najdôležitejším je nedostatok vyhovujúcej širokopásmovej infraštruktúry. Z regionálneho hľadiska je rozhodujúcim faktorom pre prístup a využívanie IKT stupeň urbanizácie. Prenikanie internetu je preto omnoho nižšie v riedko obývaných oblastiach Európskej únie.

## 2. HLAVNÉ ZÁSADY POLITIKY KOMISIE V OBLASTI ŠTÁTNEJ POMOCI NA PROJEKTY ŠIROKOPÁSMOVÉHO PRIPOJENIA

- (9) Podľa článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) „pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“. Z toho vyplýva, že ak má opatrenie splňať podmienky štátnej pomoci, musia byť splnené tieto kumulatívne podmienky: a) prostriedky na opatrenie sa poskytujú zo štátnych prostriedkov; b) opatrenie musí predstavovať hospodársku výhodu pre podniky; c) výhoda musí byť selektívna a d) musí narušovať hospodársku súťaž alebo hroziť narušením hospodárskej súťaže; e) opatrenie musí mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi.

### 2.1. Článok 107 ods. 1 ZFEÚ: existencia pomoci

- (10) *Použitie štátnych prostriedkov.* Prevod štátnych prostriedkov môže mať rôznu podobu, ako sú priame granty, daňové úľavy<sup>(8)</sup>, zvýhodnené pôžičky alebo iné druhy podmienok preferenčného financovania. Štátne prostriedky sa využijú aj v prípade, keď štát poskytne materiálnu výhodu, napríklad investovaním do vybudovania (časti) širokopásmovej infraštruktúry. Štátne prostriedky sa môžu použiť<sup>(9)</sup> na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni. Financovanie z európskych fondov, ako je Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)<sup>(10)</sup>, bude tiež predstavovať financovanie zo štátnych prostriedkov, pokiaľ sa pri prideľovaní týchto prostriedkov ponechaná členskému štátu rozhodovacia právomoc<sup>(11)</sup>.
- (11) *Podnik.* Štátne opatrenia na podporu investícií do širokopásmového pripojenia sa zvyčajne týkajú vykonávania hospodárskej činnosti, ako je budovanie, prevádzka a poskytovanie prístupu k širokopásmovej infraštruktúre alebo poskytovanie pripojenia koncovým používateľom. Samotný štát môže tiež vykonávať hospodársku činnosť, ak prevádzkuje a využíva širokopásmovú infraštruktúru (jej časti), napríklad prostredníctvom internej spoločnosti alebo ako súčasť štátnej správy. Budovanie infraštruktúry širokopásmových sietí s cieľom, že ju v budúcnosti bude komerčne využívať štát alebo iní poskytovatelia, bude takisto predstavovať hospodársku činnosť<sup>(12)</sup>. Zavedenie širokopásmovej siete na nekomerčné účely nemusí predstavovať štátnu pomoc<sup>(13)</sup>, lebo budovanie siete nezvýhodňuje žiadny podnik<sup>(14)</sup>. Ak sa však takáto sieť následne sprístupní na používanie investorom alebo prevádzkovateľom širokého pásma, potom pravdepodobne ide o štátnu pomoc<sup>(15)</sup>.
- (12) *Výhoda.* Pomoc sa väčšinou poskytuje priamo investorom siete, ktorí sú vo väčšine prípadov vybratí prostredníctvom súťažného výberového konania. Ak sa príspevok štátu neposkytne za zvyčajných trhových podmienok a podľa zásady investora v trhovom hospodárstve (pozri ďalej bod 16) predstavuje štátnu pomoc, výberovým konaním sa zabezpečí, že sa každá pomoc obmedzí na minimálnu

<sup>(8)</sup> Pozri napríklad rozhodnutie Komisie N 398/05 – Maďarsko, Daňové úľavy na rozvoj širokopásmových služieb.

<sup>(9)</sup> Prostriedky verejného podniku predstavujú štátne prostriedky v zmysle článku 107 ZFEÚ, lebo kontrolu nad nimi vykonávajú verejné orgány. Vec C-482/99 Francúzsko/Komisia, Zb. 2002, s. I-4397. V súlade s týmto rozsudkom sa bude musieť ďalej posúdiť, či financovanie prostredníctvom verejného podniku je pripísateľné štátu.

<sup>(10)</sup> Nariadenie (ES) č. 1698/2005 z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj (EPFRV) (Ú. v. EÚ L 277, 21.10.2005, s. 1), nariadenie (ES) č. 1080/2006 z 5. júla 2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1783/1999 (Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 1), nariadenie (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999 (Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 25).

<sup>(11)</sup> Pozri napríklad rozhodnutie Komisie vo veci N 157/06 – Spojené kráľovstvo, *Projekt širokopásmového digitálneho pripojenia v regióne South Yorkshire*. Súd potvrdil, že keď finančné prostriedky trvalo zostávajú pod verejnou kontrolou, a teda sú dostupné príslušným vnútroštátnym orgánom, postačuje to na to, aby boli klasifikované ako štátna pomoc, pozri vec C-83/98 P France/Ladbroke Racing Ltd a Komisia, Zb. 2000, s. I-3271, bod 50.

<sup>(12)</sup> Vec T-443/08 a T-455/08 Freistaat Sachsen a ďalší/Komisia [zatiaľ neuverejnené], body 93 – 95.

<sup>(13)</sup> Pozri napríklad rozhodnutie Komisie vo veci NN24/07 – Česká republika, *Pražská mestská bezdrôtová sieť*.

<sup>(14)</sup> Podobne, ak sa buduje sieť alebo sa poskytujú širokopásmové služby s cieľom vyhovieť potrebám verejnej správy, takáto intervencia nemusí za určitých okolností predstavovať výhodu pre hospodárske podniky. Pozri rozhodnutie Komisie vo veci N 46/07 – Spojené kráľovstvo, *Waleská schéma sietí vo verejnom sektore*.

<sup>(15)</sup> Rozhodnutie Komisie vo veci SA.31687(N436/10) – Taliansko, *Široké pásmo vo Friuli Venezia Giulia (Projekt Ermes)* a vo veci N 407/09 – Španielsko, *Xarxa Oberta*.

sumu potrebnú na konkrétny projekt. Tým sa však pomoc neobmedzuje, keďže verejný orgán naďalej poskytuje dotácie úspešnému uchádzačovi výberového konania (napríklad formou „financii na preklenutie priepasti“ alebo vecného príspevku) a účelom takéhoto postupu je presný výber príjemcu pomoci. Prijatá finančná podpora umožní úspešnému uchádzačovi vykonávať obchodnú činnosť za podmienok, ktoré by inak na trhu nemal. Okrem priamych príjemcov pomoci môžu byť nepriamymi príjemcami nezávislí prevádzkovatelia <sup>(16)</sup>, ktorí získajú veľkoobchodný prístup k dotovanej infraštruktúre.

- (13) *Selektívnosť*: Štátne opatrenia na podporu zavádzania širokopásmových sietí sú svojou povahou selektívne v tom, že sa zameriavajú na investorov v oblasti širokopásmového pripojenia a na iných prevádzkovateľov, ktorí pôsobia len v určitých segmentoch celkového trhu so službami elektronickej komunikácie. Pokiaľ ide o obchodných koncových používateľov dotovanej siete <sup>(17)</sup>, opatrenie naopak nemusí byť selektívne, ak majú prístup k dotovanej infraštruktúre všetky sektory hospodárstva. Selektívnosť sa uplatní, ak je zavedenie širokého pásma konkrétne určené pre vybraných obchodných používateľov, napríklad ak je štátna podpora zameraná na zavedenie širokopásmovej siete v prospech vopred určených spoločností, ktoré neboli vybrané v súlade so všeobecnými kritériami platnými pre celú oblasť patriacu pod orgán poskytujúci pomoc <sup>(18)</sup>.
- (14) *Narušenie hospodárskej súťaže*: Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) finančná alebo materiálna podpora naruša hospodársku súťaž, ak posilňuje postavenie jedného podniku v porovnaní s inými podnikmi <sup>(19)</sup>. V dôsledku štátnej pomoci poskytnutej konkurentovi môžu existujúci prevádzkovatelia znížiť kapacity alebo sa potenciálni prevádzkovatelia môžu rozhodnúť nevstúpiť na nový trh alebo do geografickej oblasti. Narušenie hospodárskej súťaže sa pravdepodobne zvýši, ak má príjemca pomoci trhovú silu. Ak už má príjemca pomoci dominantné postavenie na trhu, poskytnutie pomoci môže posilniť jeho postavenie tým, že sa ešte viac oslabí konkurenčný tlak, ktorý by konkurenti mohli vyvíjať.
- (15) *Vplyv na obchod*: Ak má štátna intervencia potenciálny vplyv na poskytovateľov služieb z iných členských štátov (aj odrádzaním od ich zakladania v daných členských štátoch), potom má vplyv aj na obchod, lebo trhy so službami elektronickej komunikácie (veľkoobchodné a maloobchodné trhy so službami širokopásmového pripojenia) sú otvorené hospodárskej súťaži medzi prevádzkovateľmi a poskytovateľmi služieb <sup>(20)</sup>.

## 2.2. Neexistencia pomoci: uplatňovanie zásady investora v trhovom hospodárstve

- (16) V článku 345 ZFEÚ sa uvádza, že „[z]mluvy sa nedotýkajú úpravy vlastníckych vzťahov uplatňovanej v členských štátoch“. Podľa judikatúry Súdneho dvora zo zásady rovnakého zaobchádzania vyplýva, že kapitál, ktorý štát poskytne podniku, či už priamo alebo nepriamo, za okolností, ktoré zodpovedajú bežným trhovým podmienkam, sa nemôže považovať za štátnu pomoc. Pokiaľ majetková účasť alebo kapitálové injekcie verejného investora dostatočne neumožňujú dosiahnutie rentability, dokonca ani z dlhodobého hľadiska, takáto investícia sa musí považovať za pomoc v zmysle článku 107 ZFEÚ a jej zlučiteľnosť s vnútorným trhom sa musí posúdiť výlučne na základe kritérií stanovených v uvedenom ustanovení <sup>(21)</sup>.

<sup>(16)</sup> Je pravdepodobné, že sa výhoda dotácie aspoň čiastočne dostane k nezávislým prevádzkovateľom, dokonca aj keď zaplatia náhradu za veľkoobchodný prístup. Veľkoobchodné ceny sa regulujú skutočne často. Cenová regulácia vedie k nižším cenám, než aké by veľkoobchodník mohol dosiahnuť na trhu (ktoré by mohli byť monopolnými cenami, keby neexistovala hospodárska súťaž s inými sieťami). Ak ceny nie sú regulované, od veľkoobchodníka sa bude v každom prípade požadovať, aby porovnal svoje ceny s priemernými cenami účtovanými v ďalších oblastiach, v ktorých prebieha intenzívnejšia hospodárska súťaž (pozri bod 78 písm. h) ďalej v texte), čo pravdepodobne povedie k nižšej cene, než by bola cena, ktorú iba inak mohol veľkoobchodník dosiahnuť na trhu.

<sup>(17)</sup> Dotácie pre domácnosti nepatria do pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

<sup>(18)</sup> Príkladom by mohla byť pomoc obchodným štvrtiam, pozri napríklad rozhodnutie Komisie vo veci N 626/09 – Taliansko, *Siete NG4 pre priemyselné štvrte mesta Lucca*.

<sup>(19)</sup> Vec C-310/99, Talianska republika/Komisia, Zb. 2002, s. I-02289, bod 65.

<sup>(20)</sup> Pozri rozhodnutie Komisie vo veci N 237/08 Nemecko, *Podpora širokopásmového pripojenia v Dolnom Sasku*.

<sup>(21)</sup> Vec C-303/88, Talianska republika/Komisia, Zb. 1991, s. I-1433, body 20 – 22.

- (17) Komisia vo svojom rozhodnutí vo veci mesta Amsterdam preskúmala uplatňovanie zásady súkromného investora v trhovom hospodárstve v oblasti širokopásmového pripojenia<sup>(22)</sup>. Ako sa zdôrazňuje v uvedenom rozhodnutí, súlad štátnej investície s trhovými podmienkami sa musí preukázať dôkladne a komplexne, buď prostredníctvom významnej účasti súkromných investorov, alebo existenciou zdravého obchodného plánu preukazujúceho primeranú návratnosť investície. Keď sa na projekte podieľajú súkromní investori, platí podmienka *sine qua non*, že by mali na seba prevziať obchodné riziko súvisiace s investíciou za rovnakých podmienok ako verejný investor. Toto sa uplatňuje aj pri iných formách štátnej podpory, ako sú zvýhodnené pôžičky alebo záruky<sup>(23)</sup>.

### 2.3. Štátna pomoc na zavedenie širokého pásma ako služba všeobecného hospodárskeho záujmu – rozsudok vo veci Altmark a zlučiteľnosť podľa článku 106 ods. 2 ZFEÚ

- (18) V niektorých prípadoch môžu členské štáty považovať zabezpečenie širokopásmovej siete za službu všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej len „SVHZ“) v zmysle článku 106 ods. 2 ZFEÚ<sup>(24)</sup> a rozsudku vo veci Altmark<sup>(25)</sup> a na tomto základe poskytovať verejné financovanie. V takých prípadoch sa musia opatrenia členských štátov posúdiť podľa oznámenia Komisie o uplatňovaní pravidiel EÚ o štátnej pomoci na náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu<sup>(26)</sup>, rozhodnutia Komisie z 20. decembra o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu<sup>(27)</sup>, oznámenia Komisie – Rámec Európskej únie pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (2011)<sup>(28)</sup> a nariadenia Komisie o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v prospech podnikov poskytujúcich služby všeobecného hospodárskeho záujmu<sup>(29)</sup>. Tieto dokumenty Komisie (ktoré sa súhrnne označujú ako „balík SVHZ“) sa naozaj uplatňujú na štátnu pomoc na zavádzanie širokopásmového pripojenia. Nasledujúce len dokazuje uplatňovanie niektorých zásad objasnených v týchto dokumentoch na financovanie širokopásmových sietí, a to vzhľadom na určité sektorové špecifiká.

#### Vymedzenie SVHZ

- (19) Pokiaľ ide o vymedzenie SVHZ, Komisia už vo všeobecných pojmoch objasnila, že členské štáty nemôžu pripájať osobitné povinnosti v oblasti verejných služieb k službám, ktoré už poskytujú alebo môžu uspokojivo poskytovať podniky vykonávajúce svoju činnosť v bežných trhových podmienkach, a to za podmienok, akými sú cena, objektívna kvalita, kontinuita a prístup k službám, ktoré sú v súlade s verejným záujmom tak, ako ho vymedzuje štát<sup>(30)</sup>.

- (20) Pokiaľ ide o uplatňovanie tejto zásady na odvetvie širokopásmových sietí, Komisia je toho názoru, že v oblastiach, kde súkromní investori už investovali do infraštruktúry širokopásmovej siete (alebo ďalej rozširujú siete) a už poskytujú konkurenčné služby širokopásmového pripojenia s primeraným pokrytím službami širokopásmového pripojenia, vytvorenie paralelnej konkurenčnej širokopásmovej

<sup>(22)</sup> Rozhodnutie Komisie z 11. decembra 2007 o štátnej pomoci C 53/06 – Holandsko, Citynet Amsterdam – investícia mesta Amsterdam do optickej prístupovej siete (Ú. v. EÚ L 247, 16.9.2008, s. 27).

<sup>(23)</sup> Oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 155, 20.6.2008, s. 10 – 22) a korigendum k oznámeniu (Ú. v. EÚ C 244, 25.9.2008, s. 32).

<sup>(24)</sup> Podľa judikatúry podnikom, ktoré sú poverené poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, musí túto úlohu ukladať právny akt verejného orgánu. V tejto súvislosti môže byť úloha poskytovať službu všeobecného hospodárskeho záujmu zverená prevádzkovateľovi vo forme udelenia koncesie na poskytovanie služby vo verejnom záujme; pozri spojené veci T-204/97 a T-270/97 EPAC – Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA/Komisia, Zb. 2000, s. II-2267, bod 126 a vec T-17/02 Fred Olsen, SA/Komisia, Zb. 2005, s. II-2031, body 186, 188 – 189.

<sup>(25)</sup> Vec C-280/00, Altmark Trans GmbH a Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, Zb. 2003, s. I-7747.

<sup>(26)</sup> Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 4.

<sup>(27)</sup> Ú. v. EÚ L 7, 11.1.2012, s. 3.

<sup>(28)</sup> Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 15.

<sup>(29)</sup> Ú. v. EÚ L 114, 26.4.2012, s. 8.

<sup>(30)</sup> Pozri bod 48 oznámenia Komisie o uplatňovaní pravidiel EÚ o štátnej pomoci na náhrady za službu vo všeobecnom hospodárskom záujme a bod 13 oznámenia Komisie – Rámec Európskej únie pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (2011).

infraštruktúry sa nemôže považovať za SVHZ v zmysle článku 106 ods. 2 ZFEÚ<sup>(31)</sup>. Pokiaľ sa však dá preukázať, že súkromní investori nie sú v blízkej budúcnosti<sup>(32)</sup> schopní poskytnúť primerané širokopásmové pokrytie všetkým občanom alebo používateľom, takže značná časť obyvateľstva zostane nepripojená, náhrada za služby vo verejnom záujme môže byť poskytnutá podniku, ktorému bola zverená SVHZ, ak sú splnené podmienky stanovené v uvedenom oznámení o SVHZ. V tejto súvislosti by siete, ktoré sa zohľadňujú pri posudzovaní potreby SVHZ, mali byť vždy porovnateľného typu, teda mali by to byť buď širokopásmové siete alebo siete NGA.

- (21) Okrem toho zavedenie a prevádzkovanie širokopásmovej infraštruktúry sa môže považovať za SVHZ iba vtedy, ak takáto infraštruktúra poskytuje všetkým používateľom v danej oblasti univerzálne pripojenie, a to pre domácnosti aj pre podniky. Podpora vzťahujúca sa výlučne na pripojenie podnikov by nepostačovala<sup>(33)</sup>.
- (22) Závazná povaha úlohy SVHZ naznačuje aj to, že poskytovateľ plánovanej siete nebude môcť svojvoľne a/alebo diskriminujúco odmietnuť poskytnutie veľkoobchodného prístupu k infraštruktúre (lebo napríklad poskytovanie služieb prístupu nie je v danej oblasti komerčne výhodné).
- (23) Vzhľadom na úroveň hospodárskej súťaže, ktorá sa dosiahla od liberalizácie odvetvia elektronických komunikácií v Únii, a najmä na hospodársku súťaž v súčasnosti na trhu s maloobchodnými širokopásmovými sieťami, by sieť financovaná z verejných zdrojov a vybudovaná v zmysle SVHZ mala byť prístupná pre všetkých zainteresovaných prevádzkovateľov. Uznatie služby na zavedenie širokopásmového pripojenia za úlohu SVHZ by sa malo opierať o poskytovanie pasívnej<sup>(34)</sup>, neutrálnej<sup>(35)</sup> a otvorenej infraštruktúry. Takáto sieť by mala záujemcom o prístup poskytovať všetky možné formy prístupu k sieti, umožňovať účinnú hospodársku súťaž na maloobchodnej úrovni a zabezpečiť poskytovanie konkurenčných a cenovo dostupných služieb pre koncových používateľov<sup>(36)</sup>.
- (24) Úloha SVHZ by preto mala zahŕňať len zavádzanie širokopásmovej siete poskytujúcej univerzálne pripojenie a poskytovanie súvisiacich veľkoobchodných služieb prístupu bez maloobchodných komunikačných služieb<sup>(37)</sup>. Ak je poskytovateľ SVHZ zároveň vertikálne integrovaným prevádzkovateľom širokopásmového pripojenia, mali by sa poskytnúť primerané záruky, aby nevznikol konflikt záujmov, nedošlo k diskriminácii a nevznikli mu žiadne iné skryté nepriame výhody<sup>(38)</sup>.
- (25) Keďže trh pre elektronické komunikácie je úplne liberalizovaný, znamená to, že úloha SVHZ v súvislosti so zavádzaním širokopásmového pripojenia nemôže byť založená na udelení výhradného alebo osobitného práva poskytovateľovi SVHZ v zmysle článku 106 ods. 1 ZFEÚ.

#### *Výpočet náhrady a vrátenie poskytnutých prostriedkov*

- (26) Na výpočet náhrady za SVHZ sa v plnej miere uplatňujú zásady balíka SVHZ. Avšak vzhľadom na špecifiká širokopásmového sektora, je užitočné doplniť objasnenie SVHZ, aby sa pokryli aj nepripojené obytné časti alebo oblasti (tzv. „biele miesta“) v rámci širšej oblasti, v ktorých už niektorí operátori

<sup>(31)</sup> Pozri bod 49 oznámenia Komisie o uplatňovaní pravidiel EÚ o štátnej pomoci na náhrady za službu vo všeobecnom hospodárskom záujme.

<sup>(32)</sup> Pojem „blízka budúcnosť“ treba chápať ako obdobie troch rokov v súlade s bodom 63 týchto usmernení.

<sup>(33)</sup> V súlade so zásadou uvedenou v odseku 50 oznámenia Komisie o uplatňovaní pravidiel EÚ o štátnej pomoci na náhrady za službu vo všeobecnom hospodárskom záujme. Pozri aj rozhodnutie Komisie N 284/05 – Írsko, Regionálny program širokopásmového pripojenia: Sieť metropolitnej oblasti, (Metropolitan Area Networks – „MANs“), etapy II a III, a N 890/06 – Francúzsko, *Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit*.

<sup>(34)</sup> Pasívna sieťová infraštruktúra je v podstate fyzickou infraštruktúrou sietí. Pozri vymedzenie v slovníku pojmov.

<sup>(35)</sup> Sieť by mala byť technologicky neutrálna, a teda by mala umožniť záujemcom o prístup využitie ktorejkoľvek disponibilnej technológie na poskytovanie služieb koncovým používateľom.

<sup>(36)</sup> V súlade s bodom 78 písm. g) týchto usmernení.

<sup>(37)</sup> Toto obmedzenie odôvodňuje skutočnosť, že po zavedení širokopásmovej siete poskytujúcej univerzálne pripojenie budú trhové sily dostatočné na poskytovanie komunikačných služieb všetkým používateľom za konkurenčné ceny.

<sup>(38)</sup> Takéto záruky by mali zahŕňať najmä povinnosť oddeleného účtovníctva a môžu zahŕňať aj vytvorenie subjektu, ktorý je od vertikálne integrovaného poskytovateľa štruktúrne a právne oddelený. Takýto subjekt by mal mať výhradnú zodpovednosť za plnenie úlohy SVHZ, ktorá mu bola zverená.

zaviedli vlastné infraštruktúry siete alebo ich plánujú zaviesť v blízkej budúcnosti. Ak sa oblasť, na ktorú sa vzťahujú SVHZ, neobmedzuje len na biele miesta z dôvodu ich veľkosti alebo polohy, musí poskytovateľ SVHZ prípadne zaviesť sieťovú infraštruktúru aj v rentabilných oblastiach, v ktorých už pôsobia komerční prevádzkovatelia. V takej situácii by mala poskytovaná náhrada pokrývať len náklady na vybudovanie infraštruktúry v nerentabilných bielych miestach s prihliadnutím na príslušné príjmy a odôvodnený zisk<sup>(39)</sup>.

- (27) V mnohých prípadoch môže byť vhodné vopred stanoviť výšku náhrady, aby pokryla očakávané nedostatočné financovanie počas určitého obdobia, namiesto stanovenia náhrady na základe výdavkov a príjmov, ktoré sa vyskytli. V prvom modeli je zvyčajne viac stimulov pre spoločnosť, aby obmedzila výdavky a postupne rozvíjala svoju činnosť<sup>(40)</sup>. Ak poverenie SVHZ na vybudovanie širokopásmovej siete nie je založené na zavádzaní infraštruktúry vo verejnom vlastníctve, je potrebné prijať primerané mechanizmy kontroly a vracania poskytnutých prostriedkov, aby sa predišlo tomu, že poskytovateľ SVHZ získa nedovolenú výhodu tým, že si sieť financovanú z verejných prostriedkov po vypršaní koncesie na SVHZ ponechá vo svojom vlastníctve.

#### 2.4. Administratívne a regulačné opatrenia na podporu zavedenia širokopásmového pripojenia, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti pravidiel EÚ v oblasti štátnej pomoci

- (28) Ako je vysvetlené aj v oznámení Komisie o širokom pásme<sup>(41)</sup>, členské štáty si okrem priameho financovania spoločností môžu v záujme urýchlenia zavedenia širokého pásma a predovšetkým sietí NGA vybrať niekoľko druhov opatrení. Tieto opatrenia nemusia nevyhnutne znamenať štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- (29) Vzhľadom na skutočnosť, že vo všeobecnosti veľká časť nákladov na zavádzanie sietí NGA súvisí so stavebno-inžinierskymi prácami<sup>(42)</sup>, sa členské štáty môžu v súlade s regulačným rámcom EÚ pre elektronickú komunikáciu napríklad rozhodnúť, že pomôžu pri procese nadobúdania práv na rozširovanie sietí, budú požadovať, aby prevádzkovatelia sietí koordinovali svoje stavebno-inžinierske práce a/alebo aby spoločne využívali časť svojej infraštruktúry. V rovnakom duchu môžu členské štáty požadovať, aby sa zabezpečilo pripojenie každej novej stavby (vrátane nových vodovodných, energetických, dopravných alebo kanalizačných sietí) a/alebo budov pomocou pripojenia vhodného pre NGA. Tretie strany môžu tiež na vlastné náklady počas všeobecných stavebných prác zaviesť svoju pasívnu sieťovú infraštruktúru. Táto možnosť by sa mala ponúkať transparentne a nediskriminačne všetkým zainteresovaným prevádzkovateľom a v zásade by mala byť otvorená všetkým potenciálnym používateľom, nielen prevádzkovateľom elektronických komunikácií (teda aj dodávateľom elektriny, plynu, vody atď.)<sup>(43)</sup>. Centralizovaný súpis existujúcej infraštruktúry (dotovanej alebo inej infraštruktúry),

<sup>(39)</sup> Každý členský štát si musí na základe povahy každého prípadu vypracovať najvhodnejšiu metodiku, aby zabezpečil, že náhrada bude pokrývať len náklady na vykonávanie SVHZ v bielych miestach v súlade so zásadami balíka SVHZ, pričom sa zohľadnia príslušné príjmy a primeraný zisk. Poskytovanie náhrady by napríklad mohlo byť založené na porovnaní príjmov pochádzajúcich z komerčného využitia infraštruktúry v rentabilných oblastiach, ktoré už pokrývajú komerční prevádzkovatelia, a príjmov pochádzajúcich z komerčného využitia v bielych miestach. Mimoriadne zisky, čiže zisky nad rámec priemernej návratnosti kapitálu v danom sektore pri zavádzaní danej širokopásmovej infraštruktúry, by mohli byť pridelené na financovanie SVHZ v nerentabilných oblastiach, zatiaľ čo zvyšok ziskov by sa mohol pokryť poskytnutou finančnou náhradou. Pozri rozhodnutie Komisie vo veci N 331/08, Francúzsko – THD Hauts de Seine.

<sup>(40)</sup> Ak je však okolo budúcich výdavkov a príjmov prílišná neistota a ak sú informácie asymetrické, štátny orgán môže prijať aj také modely náhrad, ktoré nie sú úplne *ex ante*, ale skôr kombináciou *ex ante* a *ex post* (napr. pomocou vracania poskytnutých prostriedkov, napríklad na to, aby sa umožnil vyvážený podiel na neočakávaných ziskoch).

<sup>(41)</sup> Pozri poznámku pod čiarou č. 2.

<sup>(42)</sup> Napríklad výkopové práce, kladenie káblov, elektroinštalačné práce v interiéroch. V prípade zavádzania optických sietí pre domácnosti by tieto náklady mohli predstavovať až 70 % – 80 % celkových investičných nákladov.

<sup>(43)</sup> Pozri tiež N 383/09 – Nemecko – Zmena a doplnenie N 150/08 Širokopásmové pripojenie vo vidieckych oblastiach v Sasku. Táto vec sa týkala situácie, v ktorej všeobecné stavebno-inžinierske práce, napríklad údržba ciest, nepredstavovali štátnu pomoc. Opatrenia prijaté nemeckými orgánmi ustanovili „všeobecné stavebno-inžinierske práce“, ktoré mal za každých okolností vykonávať štát na účely údržby. Možnosť umiestnenia káblovodov a širokopásmovej infraštruktúry v prípade cestnej údržby – a na náklady prevádzkovateľov – bola verejne oznámená a nebola obmedzená na širokopásmové odvetvie, ani k nemu nesmerovala. Nedá sa však vylúčiť, že verejné financovanie takýchto prác patrí pod pojem pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ak sa obmedzujú alebo smerujú jednoznačne na širokopásmové odvetvie.

prípadne aj vrátane plánovaných prác, by mohol prispieť k zavádzaniu širokého pásma<sup>(44)</sup>. Existujúca infraštruktúra sa netýka iba telekomunikačnej infraštruktúry, ako je káblová, bezdrôtová alebo satelitná infraštruktúra, ale aj alternatívnych infraštruktúr (odvodňovanie, šachty atď.) iných priemyselných odvetví (ako sú verejné služby)<sup>(45)</sup>.

## 2.5. Posudzovanie zlučiteľnosti podľa článku 107 ods. 3 ZFEÚ

- (30) Ak štátna intervencia na podporu zavedenia širokopásmového pripojenia spĺňa podmienky vymedzené v oddiele 2.1, jej zlučiteľnosť bude vo všeobecnosti posudzovať Komisia v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ<sup>(46)</sup>. V súčasnosti regionálne a miestne orgány využívajú rôzne modely intervencie. Základný zoznam týchto modelov je uvedený v prílohe. Okrem modelov uvedených v prílohe môžu verejné orgány postupovať aj podľa iných modelov na podporu zavedenia širokopásmového pripojenia<sup>(47)</sup>. Pre všetky druhy foriem intervencie sa musia uplatňovať všetky kritériá zlučiteľnosti stanovené v týchto usmerneniach<sup>(48)</sup>.
- (31) Projekty štátnej pomoci v oblasti širokopásmového pripojenia možno realizovať v podporovaných oblastiach v zmysle článku 107 ods. 3 písm. a) a c) ZFEÚ a osobitných pravidiel pre regionálnu pomoc<sup>(49)</sup>. V tomto prípade možno pomoc v oblasti širokopásmového pripojenia kvalifikovať ako pomoc pri počiatočnej investícii v zmysle pravidiel pre regionálnu pomoc. Pokiaľ opatrenie patrí do pôsobnosti pravidiel pre regionálnu pomoc a ak sa predpokladá poskytnutie individuálnej *ad hoc* pomoci jednému podniku alebo sa pomoc obmedzuje na jednu oblasť činnosti, členský štát je zodpovedný za preukázanie splnenia podmienok pravidiel pre regionálnu pomoc. To znamená najmä, že daný projekt musí prispievať k jednotnej stratégii regionálneho rozvoja a že vzhľadom na povahu a veľkosť projektu nebude mať za následok neprijateľné narušenie hospodárskej súťaže.

### Prehľad spoločných zásad zlučiteľnosti

- (32) Pri posudzovaní podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ Komisia zabezpečuje, aby pozitívny vplyv opatrenia pomoci na dosiahnutie cieľa spoločného záujmu prevážil nad možnými negatívnymi vedľajšími vplyvmi, ako je narušenie obchodu a hospodárskej súťaže. Táto úloha sa vykonáva v dvoch krokoch.
- (33) Prvým je, že každé opatrenie pomoci musí byť v súlade s potrebnými podmienkami uvedenými ďalej v texte. Nesplnenie niektorej z nasledujúcich podmienok bude mať za následok vyhlásenie pomoci za nezlučiteľnú s vnútorným trhom:
1. prispievanie k dosahovaniu cieľov spoločného záujmu;
  2. neposkytovanie služieb na trhu v prípade zlyhania trhu alebo významných nerovností;
  3. primeranosť štátnej pomoci ako politického nástroja;
  4. existencia stimulačného účinku;
  5. pomoc obmedzená na nevyhnutné minimum;
  6. obmedzené negatívne účinky;
  7. transparentnosť.

<sup>(44)</sup> Pozri napríklad „Infrastrukturatlas“ nemeckých vnútroštátnych regulačných orgánov, kde prevádzkovatelia dobrovoľne sprístupňujú informácie o dostupných a potenciálnych opätovne použiteľných infraštruktúrach.

<sup>(45)</sup> Treba pripomenúť, že regulačný rámec EÚ pre elektronickú komunikáciu poskytuje príslušným vnútroštátnym orgánom možnosť požadovať od podnikov poskytovanie potrebných informácií, aby príslušné orgány mohli spoločne s vnútroštátnymi regulačnými orgánmi pripraviť podrobný súpis týkajúci sa povahy, dostupnosti a zeme-písneho umiestnenia sieťových prvkov a zariadení a sprístupniť ho jednotlivým zúčastneným subjektom. Pozri článok 12 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/140/ES z 25. novembra 2009.

<sup>(46)</sup> Zoznam všetkých rozhodnutí Komisie prijatých v súlade s pravidlami štátnej pomoci, ktoré sa týkajú širokopásmového pripojenia, je k dispozícii na [http://ec.europa.eu/competition/sectors/telecommunications/broadband\\_decisions.pdf](http://ec.europa.eu/competition/sectors/telecommunications/broadband_decisions.pdf)

<sup>(47)</sup> Napríklad pôžičky (na rozdiel od grantov) môžu byť užitočným nástrojom na vyrovnanie nedostatku úveru pri dlhodobých investíciách do infraštruktúry.

<sup>(48)</sup> Týmto nie je dotknuté prípadné uplatňovanie usmernení o regionálnej pomoci, ako už bolo uvedené v bode 31.

<sup>(49)</sup> Usmernenia o národnej regionálnej pomoci, dočasne použiteľné (napr. usmernenia pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013, Ú. v. EÚ C 54, 4.3.2006, s. 13 – 44).

(34) Druhým je, že ak sú splnené všetky podmienky, Komisia vyvažuje pozitívne účinky opatrenia pomoci pri dosahovaní cieľa spoločného záujmu proti potenciálnym negatívnym účinkom.

(35) Jednotlivé kroky posúdenia Komisie v oblasti širokopásmových sietí sú ďalej podrobnejšie uvedené.

#### 1. Prispievanie k dosahovaniu cieľov spoločného záujmu

(36) Pokiaľ ide o cieľ spoločného záujmu, Komisia posúdi, do akej miery plánovaná intervencia pomôže dosiahnuť už vysvetlené ciele spoločného záujmu, ako je podrobnejšie uvedené v Digitálnej agende.

#### 2. Neposkytovanie služieb na trhu v prípade zlyhania trhu alebo významných nerovností

(37) „Zlyhanie trhu“ nastane vtedy, ak trhy odkázané samy na seba nedokážu bez intervencie zabezpečiť účinný výsledok pre spoločnosť. K tomu môže dôjsť napríklad v prípade, že sa neuskutočnia niektoré investície, aj keď hospodársky prínos pre spoločnosť prevažuje nad nákladmi<sup>(50)</sup>. V takých prípadoch môže mať poskytnutie štátnej pomoci pozitívne účinky a celková účinnosť sa môže zvýšiť zmenou hospodárskej motivácie firiem. V sektore širokopásmového pripojenia je jedna forma zlyhania trhu spojená s pozitívnymi vedľajšími účinkami. Takéto vedľajšie účinky sa môžu objaviť, ak účastníci trhu neinternalizujú celkový úžitok svojich činností. Napríklad dostupnosť širokopásmových sietí pripravuje cestu na poskytovanie ďalších služieb a na inovácie, ktoré budú pravdepodobne prínosom pre viac ľudí ako len pre priamych investorov a používateľov sietí. Výsledok trhu by teda viedol k nedostatočným súkromným investíciám do širokopásmových sietí.

(38) Z ekonomického hľadiska, pokiaľ ide o hustotu obyvateľstva, je zavedenie širokopásmových sietí vo všeobecnosti rentabilnejšie v oblastiach, kde je potenciálne vyšší a koncentrovanejší dopyt, t. j. v husto obývaných oblastiach. Z dôvodu vysokých fixných nákladov investície sa jednotkové náklady výrazne zvyšujú s poklesom hustoty obyvateľstva<sup>(51)</sup>. Preto platí, že ak sa zavádzajú na základe komerčného hľadiska, majú širokopásmové siete tendencie rentabilne pokryť len časť obyvateľstva. Ako sa však uvádza v Digitálnej agende, všeobecne rozšírený a cenovo dostupný prístup k širokopásmovým sieťam prináša pozitívne vedľajšie účinky vďaka svojej schopnosti urýchliť rast a inovácie vo všetkých sektoroch hospodárstva. Keď trh neposkytuje dostatočné širokopásmové pokrytie alebo keď podmienky prístupu nie sú primerané, štátna pomoc môže pomôcť napraviť zlyhanie trhu.

(39) Druhý možný cieľ spoločného záujmu je spojený s rovnosťou. Vláda sa môže rozhodnúť intervenovať, aby vyrovнала sociálne alebo regionálne nerovnosti, ktoré sú dôsledkom pôsobenia trhu. V určitých prípadoch možno štátnu pomoc v oblasti širokopásmových sietí tiež použiť na dosiahnutie cieľov rovnosti, t. j. ako spôsob na zlepšenie prístupu k základným prostriedkom komunikácie a účasti na živote spoločnosti, ako aj prostriedok slobodného vyjadrovania všetkých aktérov spoločnosti, a tým zlepšiť sociálnu a teritoriálnu súdržnosť.

#### 3. Primeranosť štátnej pomoci ako politického nástroja a návrh opatrenia

(40) Štátna intervencia na podporu širokopásmových sietí môže prebiehať na centrálnej, regionálnej alebo miestnej úrovni<sup>(52)</sup>. Pri predchádzaní duplicity a nesúdržnosti je preto dôležitá koordinácia rôznych intervencií. Na zabezpečenie dôslednosti a koordinácie miestnych intervencií je potrebné zabezpečiť vysokú úroveň transparentnosti miestnych iniciatív.

(41) Pokiaľ to bude možné a pri súčasnom rešpektovaní právomocí a špecifik, môžu členské štáty navrhnúť celonárodné schémy obsahujúce hlavné zásady tvoriace základ verejných iniciatív a stanoviť

<sup>(50)</sup> Skutočnosť, že konkrétny podnik nemusí byť schopný vykonať určitý projekt bez pomoci, však nutne neznamená, že došlo k zlyhaniu trhu. Napríklad rozhodnutie spoločnosti neinvestovať do projektu s nízkou návratnosťou alebo v regióne s obmedzeným trhovým dopytom a/alebo slabou konkurencieschopnosťou v oblasti nákladov nemusí poukazovať na zlyhanie trhu, ale skôr na dobre fungujúci trh.

<sup>(51)</sup> Satelitné systémy majú tiež jednotkové náklady, ale vo väčších krokoch, preto majú tendencie byť nezávislejšie od hustoty obyvateľstva.

<sup>(52)</sup> Pre informácie o miestnom a regionálnom financovaní pozri rozhodnutia Komisie vo veciach SA.33420 (11/N) – Nemecko, *Breitband Lohr am Main*, N 699/09 – Španielsko, *Desarrollo del programa de infraestructuras de telecomunicaciones en la Región de Murcia*.

- najdôležitejšie charakteristiky plánovaných sietí<sup>(53)</sup>. Vnútroštátne rámcové schémy pre rozvoj širokopásmových sietí zabezpečujú súdržnosť pri používaní verejných finančných prostriedkov, znižujú administratívnu záťaž pre menšie orgány poskytujúce pomoc a urýchľujú realizáciu jednotlivých opatrení pomoci. Okrem toho sa členským štátom odporúča, aby na účely realizácie projektov širokopásmových sietí financovaných zo štátnej pomoci poskytli jednoznačné inštrukcie na centrálnej úrovni.
- (42) Vnútroštátne regulačné orgány zohrávajú pri navrhovaní prosúťažných opatrení štátnej pomoci na podporu širokopásmových sietí mimoriadne dôležitú úlohu. Vnútroštátne regulačné orgány nadobudli technické a odborné znalosti vďaka kľúčovej úlohe, ktorú im ukladá sektorová regulácia<sup>(54)</sup>. Majú najlepšie postavenie na to, aby podporili verejné orgány, pokiaľ ide o schémy štátnej pomoci, a malo by sa s nimi konzultovať určovanie cieľových oblastí. S vnútroštátnymi regulačnými orgánmi by sa malo konzultovať aj navrhovanie cien a podmienok veľkoobchodného prístupu a urovnávanie sporov medzi záujemcami o prístup a prevádzkovateľom dotovanej infraštruktúry. Členským štátom sa odporúča, aby vnútroštátne regulačné orgány poskytli prostriedky, ktoré im umožnia vykonávať túto podpornú úlohu. V prípade potreby by členské štáty mali poskytnúť vhodný právny rámec pre účasť vnútroštátnych regulačných orgánov v projektoch štátnej pomoci na zavádzanie širokopásmových sietí. V súlade s najlepším postupom by mali vnútroštátne regulačné orgány pre miestne orgány vydať usmernenia, ktoré budú zahŕňať odporúčania týkajúce sa trhovej analýzy, prístupových produktov na veľkoobchodnej úrovni a zásady stanovovania cien a pritom zohľadňovať regulačný rámec pre elektronické komunikácie a súvisiace odporúčania vydané Komisiou<sup>(55)</sup>.
- (43) Okrem vnútroštátnych regulačných orgánov môžu užitočné poradenstvo poskytnúť aj vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže, predovšetkým v prípade veľkých rámcových schém, pomôcť pri vytváraní rovnakých podmienok pre uchádzajúcich sa prevádzkovateľov a zabrániť, aby sa neprimerane veľký podiel štátnych finančných prostriedkov prideliť jednému prevádzkovateľovi, čím by sa posilnilo jeho (pravdepodobne už aj tak dominantné) postavenie na trhu<sup>(56)</sup>. Okrem vnútroštátnych regulačných orgánov zriaďujú niektoré členské štáty národné kompetenčné centrá na pomoc malým miestnym úradom pri navrhovaní primeraných opatrení štátnej pomoci a zabezpečovaní jednotného uplatňovania pravidiel štátnej pomoci, ako je uvedené v týchto usmerneniach<sup>(57)</sup>.
- (44) Na to, aby bolo opatrenie správne navrhnuté, sa v teste vyváženosti ďalej vyžaduje, aby bola štátna pomoc vhodným politickým nástrojom na riešenie daného problému. V tejto súvislosti predchádzajúca regulácia síce v mnohých prípadoch uľahčila zavádzanie širokopásmových sietí v mestských a hustejšie obývaných oblastiach, ale nemusí byť dostatočným nástrojom na umožnenie poskytovania širokopásmových služieb najmä v oblastiach s nedostatočnou dostupnosťou týchto služieb, kde je vlastná rentabilita investície nízka<sup>(58)</sup>. Aj keď opatrenia na strane dopytu v prospech širokopásmových služieb (ako sú napríklad poukážky pre koncových používateľov) môžu pomôcť pri rozširovaní širokopásmového pripojenia<sup>(59)</sup>, nemôžu vždy vyriešiť nedostatočné poskytovanie širokopásmových služieb<sup>(60)</sup>. V niektorých situáciách preto na prekonanie nedostatku širokopásmového pripojenia nemusí existovať žiadna alternatíva k financovaniu z verejných prostriedkov. Orgány poskytujúce pomoc by tiež mali zohľadniť (pre)rozdelenie spektra, od ktorého sa odvíja možné zavádzanie siete v cieľových oblastiach, čím sa môžu dosiahnuť ciele orgánov poskytujúcich pomoc aj bez poskytnutia priamych grantov.
- <sup>(53)</sup> Členské štáty často oznamujú rámcové programy, v ktorých sa uvádza, za akých podmienok je možné poskytnúť miestne alebo regionálne financovanie na zavedenie širokopásmového pripojenia. Pozri napríklad rozhodnutie N 62/10 – Fínsko, *Vysokorychlostné širokopásmové siete v riedko osídlených oblastiach vo Fínsku*, N 53/10 – Nemecko, *Spolkový rámcový program na podporu káblových vedení alebo* N 30/10 – Švédsko, *Štátna pomoc sektoru širokopásmových služieb v rámci programu rozvoja vidieka*.
- <sup>(54)</sup> Pozri poznámku pod čiarou č. 5.
- <sup>(55)</sup> Tým by sa zvýšila transparentnosť, znížilo administratívne zaťaženie pre miestne orgány a mohlo by to pre vnútroštátne regulačné orgány znamenať, že sa nebudú musieť zaoberať každým prípadom štátnej pomoci jednotlivo.
- <sup>(56)</sup> Pozri napríklad *Avis n° 12-A-02 du 17 janvier 2012 relatif à une demande d'avis de la commission de l'économie, du développement durable et de l'aménagement du territoire du Sénat concernant le cadre d'intervention des collectivités territoriales en matière de déploiement des réseaux à très haut débit* (stanovisko francúzskeho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže k rozvoju vysokorychlostných širokopásmových sietí).
- <sup>(57)</sup> Pozri napríklad rozhodnutia Komisie vo veciach N 237/08 *Podpora širokopásmového pripojenia v Dolnom Sasku*, Nemecko alebo SA.33671 *Broadband Delivery UK*, Spojené kráľovstvo.
- <sup>(58)</sup> Pozri napríklad rozhodnutie Komisie N 473/07 – Taliansko, *Širokopásmové pripojenie pre Alto Adige*, rozhodnutie N 570/07 – Nemecko, *Širokopásmové pripojenie vo vidieckych oblastiach Bádenska-Württemberska*.
- <sup>(59)</sup> Najmä tým, že sa podporuje používanie dostupných širokopásmových riešení, či už ide o miestne dostupné terestriálne pevné alebo bezdrôtové siete alebo všeobecne dostupné satelitné riešenia.
- <sup>(60)</sup> Pozri napríklad rozhodnutie Komisie N 222/06 – Taliansko, *Pomoc na preklenutie digitálnej priepasti na Sardínii*.

#### 4. Existencia stimulačného účinku

- (45) Pokiaľ ide o *stimulačný účinok* opatrenia, treba preskúmať, či by sa príslušná investícia do širokopásmových sietí neuskutočnila v rovnakom časovom rámci bez štátnej pomoci. V prípade, že prevádzkovateľovi vyplýva určitá povinnosť pokryť cieľovú oblasť<sup>(61)</sup>, nemusí byť oprávnený na štátnu pomoc, lebo táto pomoc pravdepodobne nebude mať stimulačný účinok.

#### 5. Pomoc obmedzená na nevyhnutné minimum

- (46) Pri posudzovaní *primeranosti* notifikovaných oznámení Komisia zdôraznila celý rad podmienok potrebných na minimalizáciu súvisiacej štátnej pomoci a prípadných narušení hospodárskej súťaže, ako je podrobnejšie vysvetlené v ďalších oddieloch.

#### 6. Obmedzené negatívne účinky

- (47) Zmena správania príjemcu z dôvodu pomoci môže mať však negatívne účinky na hospodársku súťaž a obchod. Mieru narušenia hospodárskej súťaže možno posúdiť z hľadiska vplyvu na konkurentov. Ak majú konkurenti pocit poklesu ziskovosti počiatočnej investície v dôsledku poskytnutia pomoci, môžu sa rozhodnúť obmedziť vlastné budúce investície, či dokonca úplne opustiť trh<sup>(62)</sup>. Ak možno ďalej vychádzať z toho, že v prípade príjemcu pomoci vybraného na základe súťažného výberového konania ide pravdepodobne o podnik, ktorý už má dominantné postavenie na trhu alebo sa môžu stať dominantným v dôsledku investícií zo strany štátu, opatrenie pomoci by mohlo oslabiť konkurenčný tlak, ktorý môžu vyvíjať konkurenti. Okrem toho, ak opatrenie štátnej pomoci alebo s ním spojené podmienky (vrátane metódy financovania, ak táto je podstatnou súčasťou opatrenia) predstavujú neoddeliteľné porušenie právnych predpisov EÚ, nemožno pomoc vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom<sup>(63)</sup>.

#### 7. Transparentnosť

- (48) Pomoc sa prideliť transparentným spôsobom; najmä sa musí zabezpečiť, aby členské štáty, hospodárske subjekty, zainteresovaná verejnosť a Komisia mali jednoduchý prístup ku všetkým príslušným aktom a informáciám o pomoci, ktoré boli v rámci nich poskytnuté. Podrobné informácie týkajúce sa požiadaviek na transparentnosť sa uvádzajú v bode 78.

#### 8. Všeobecné overenie vyvážенosti a podmienky zlučiteľnosti s cieľom obmedziť narušenie hospodárskej súťaže

- (49) Dôsledne navrhnutá schéma štátnej pomoci na širokopásmové siete by mala zabezpečiť, že celková bilancia účinkov opatrenia je pozitívna.
- (50) V tejto súvislosti možno účinok opatrenia štátnej pomoci charakterizovať ako zmenu činnosti v porovnaní so situáciou, ktorá by nastala, keby pomoc nebola poskytnutá. Pozitívne účinky pomoci priamo súvisia so zmenou správania príjemcu pomoci. Táto zmena by mala umožniť dosiahnutie želaného cieľa spoločného záujmu. V sektore širokopásmových sietí vedie pomoc k zavedeniu novej infraštruktúry, ktorá by sa inak nevybudovala, čo prináša na trh ďalšie kapacity a rýchlosť, ako aj nižšie ceny, väčší výber pre spotrebiteľov, vyššiu kvalitu a inovácie. To by malo za následok aj lepší prístup zákazníkov k zdrojom online a spolu so zvýšenou ochranou zákazníkov v tejto oblasti to môže stimulovať rast dopytu. Tým sa prispeje k dokončeniu jednotného digitálneho trhu a celému hospodárstvu EÚ to prinesie výhody.
- (51) Dotovaná sieť by mala byť schopná zabezpečiť „zásadnú zmenu“ v oblasti dostupnosti širokopásmového pripojenia. „Zásadnú zmenu“ možno preukázať, ak v dôsledku štátnej intervencie 1. vybratý

<sup>(61)</sup> To sa môže týkať napríklad prevádzkovateľov mobilných technológií LTE (*long-term evolution* – dlhodobý vývoj) alebo LTE *advanced* (rozšírené LTE) s cieľmi pokrytia podľa ich licenčných podmienok v cieľovej oblasti. Podobne, ak prevádzkovateľ, ktorý má povinnosť poskytovať univerzálne služby, dostane náhradu za služby vo verejnom záujme, na financovanie tej istej siete nemôže byť poskytnutá ďalšia štátna pomoc.

<sup>(62)</sup> Tento druh dôsledkov možno nazvať „vytlačenie“.

<sup>(63)</sup> Pozri napríklad vec C-156/98, *Nemecko/Komisia*, Zb. 2000, s. I-6857, bod 78 a vec C-333/07 *Régie Networks*, Zb. 2008, s. I-10807, body 94 – 116.

uchádzač uskutoční značné nové investície do širokopásmových sietí<sup>(64)</sup>, a 2. dotovaná infraštruktúra prinesie na trh nové dôležité možnosti, pokiaľ ide o dostupnosť a kapacitu širokopásmových služieb<sup>(65)</sup>, rýchlosti a hospodársku súťaž<sup>(66)</sup>. Zásadná zmena sa dá porovnať s rozvojom existujúcej, ako aj konkrétne plánovanej siete.

- (52) S cieľom zabezpečiť minimalizáciu negatívnych účinkov na hospodársku súťaž je pri navrhovaní opatrenia pomoci navyše potrebné splniť množstvo podmienok, ako je ďalej uvedené v oddiele 3.4.
- (53) Aby sa ďalej zabezpečilo, že narušenie hospodárskej súťaže je obmedzené, Komisia môže vyžadovať, že určité schémy budú časovo obmedzené (zvyčajne na 4 roky alebo menej) a budú podliehať hodnoteniu s cieľom overiť: 1. splnenie predpokladov a podmienok, na základe ktorých boli vyhlásené za zlučiteľné s vnútorným trhom; 2. účinnosť opatrenia pomoci na základe vopred stanovených cieľov; 3. jeho vplyv na trhy a hospodársku súťaž, aby sa zaručilo, že počas trvania schémy pomoci nevzniknú žiadne nežiaduce rušivé účinky, ktoré by boli v rozpore so záujmami Únie<sup>(67)</sup>. Vzhľadom na jeho ciele a aby nevznikla neprimeraná záťaž pre členské štáty a menšie projekty pomoci, uplatňuje sa toto hodnotenie len na vnútroštátne schémy pomoci a schémy pomoci s veľkým rozpočtom obsahujúce nové vlastnosti, alebo ak možno predpokladať významné zmeny v oblasti trhu, technológií alebo regulácie. Hodnotenie vykonáva odborník nezávislý od štátneho orgánu poskytujúceho pomoc na základe spoločnej metodiky<sup>(68)</sup> a toto hodnotenie sa zverejní. Hodnotenie sa včas predloží Komisii, aby ho mohla posúdiť a prípadne predĺžiť opatrenie pomoci, a v každom prípade pri uplynutí platnosti programu. Presný rozsah a metódy hodnotenia sa vymedzujú v schvaľovacom rozhodnutí opatrenia pomoci. Pri každom ďalšom opatrení pomoci s podobným cieľom sa zohľadnia výsledky tohto hodnotenia.
- (54) Ak sa pri overení vyvážенosti ukáže, že negatívne účinky prevyšujú výhody, Komisia môže pomoc zakázať alebo požiadať o zmenu návrhu pomoci alebo o nápravu škody, ktorú spôsobuje pre hospodársku súťaž.

### 3. POSÚDENIE ŠTÁTNEJ POMOCI V OBLASTI ŠIROKOPÁSMOVÉHO PRIPOJENIA

#### 3.1. Druhy širokopásmových sietí

- (55) Na účely posúdenia štátnej pomoci tieto usmernenia rozlišujú medzi základnými sieťami a sieťami NGA.
- (56) Rôzne technologické platformy možno považovať za základné širokopásmové siete vrátane asymetrických digitálnych prípojk (až do sietí ADSL2+), nevyplešného káblového systému (napr. DOCSIS 2.0), mobilných sietí tretej generácie (UMTS) a satelitných systémov.

<sup>(64)</sup> Napríklad menej významné investície spojené výhradne s modernizáciou aktívnych zložiek siete by sa nemali považovať za oprávnené na štátnu pomoc. Podobne, hoci by určité moderné technológie využívajúce medené káble (ako je vektorovanie) mohli zvýšiť kapacity existujúcich sietí, nemusia vyžadovať podstatné investície do novej infraštruktúry, a teda by nemali byť oprávnené na štátnu pomoc.

<sup>(65)</sup> Napríklad modernizácia základnej siete na širokopásmovú sieť NGA. Zásadnú zmenu by mohli predstavovať aj niektoré modernizácie siete NGA (napr. rozšírenie pripojenia pomocou optických vlákien tak, aby sa dostali bližšie ku koncovému používateľovi). V oblastiach, kde sú už širokopásmové siete prítomné, by sa zavedením zásadnej zmeny zabránilo využitiu štátnej pomoci na duplicitu existujúcej infraštruktúry. Podobne ani postupná malá modernizácia existujúcich infraštruktúr, napr. z 12 Mbps na 24 Mbps, zrejme kapacitu služieb nerozšíri (a pravdepodobne by predstavovala len neprimeranú výhodu pre existujúceho prevádzkovateľa).

<sup>(66)</sup> Dotovaná sieť by mala podporovať hospodársku súťaž, t. j. umožňovať účinný prístup na rôznych úrovniach infraštruktúry, a to tak, ako je uvedené v bode 78, a v prípade podpory zavádzania sietí NGA aj v bode 80.

<sup>(67)</sup> Pozri napríklad rozhodnutie Komisie vo veci SA.33671 *Broadband Delivery UK, Spojené kráľovstvo*.

<sup>(68)</sup> Takúto spoločnú metodiku môže poskytnúť Komisia.

- (57) V súčasnom štádiu trhového a technického rozvoja <sup>(69)</sup> sú sieťami NGA prístupové siete, ktoré úplne alebo čiastočne závisia od optických prvkov <sup>(70)</sup> a ktoré sú schopné poskytovať služby širokopásmového prístupu s vylepšenými vlastnosťami v porovnaní s existujúcimi základnými širokopásmovými sieťami <sup>(71)</sup>.
- (58) Siete NGA majú minimálne tieto vlastnosti: i) poskytujú predplatiteľovi služby spoľahlivo a pri veľmi vysokých rýchlostiach prostredníctvom optických backhaulových sietí (alebo ekvivalentnej technológie), ktoré sa nachádzajú dostatočne blízko k priestorom používateľa, čím sa zabezpečí poskytovanie pri veľmi vysokých rýchlostiach; ii) podporujú rôzne rozšírené digitálne služby vrátane služieb smerovaných na všetky IP a iii) majú podstatne vyššie rýchlosti načítavania (v porovnaní so základnými širokopásmovými sieťami). Za súčasného stavu v oblasti vývoja trhov a technológií sú siete NGA: i) siete umožňujúce prístup na báze optických vlákien (FTTx) <sup>(72)</sup>; ii) rozšírené modernizované káblové siete <sup>(73)</sup> a iii) niektoré rozšírené bezdrôtové prístupové siete schopné predplatiteľovi poskytovať spoľahlivé vysoké rýchlosti <sup>(74)</sup>.
- (59) Je dôležité mať na pamäti, že z dlhodobejšieho hľadiska sa očakáva, že siete NGA nebudú len modernizovať existujúce základné širokopásmové siete, ale úplne ich nahradia. Keďže siete NGA potrebujú odlišnú architektúru ponúkajúcu podstatne lepšiu kvalitu širokopásmových služieb ako dnešné siete a poskytujú viaceré služby, ktoré dnešné širokopásmové siete nepodporujú, je pravdepodobné, že v budúcnosti vzniknú výrazné rozdiely medzi oblasťami, ktoré budú pokryté sieťami NGA a tými, ktoré pokryté nebudú <sup>(75)</sup>.
- (60) Členské štáty sa môžu slobodne rozhodnúť, akú podobu bude mať ich intervencia, pod podmienkou, že bude v súlade s pravidlami poskytovania štátnej pomoci. V niektorých prípadoch sa členské štáty môžu rozhodnúť financovať tzv. prístupové siete novej generácie (NGA), t. j. siete na prenos signálu (backhaulové siete), ktoré nepokrývajú koncového používateľa. Backhaulové siete sú nevyhnutným predpokladom, aby mohli maloobchodní telekomunikační prevádzkovatelia poskytovať prístupové služby koncovým používateľom. Tieto typy sietí sú schopné podporovať obidva druhy sietí, základné aj NGA <sup>(76)</sup>: je na (investičnom) rozhodnutí telekomunikačných operátorov, ktorý druh infraštruktúry „poslednej míle“ si želajú pripojiť na backhaulovú sieť <sup>(77)</sup>. Verejné orgány sa môžu rozhodnúť, že vykonajú len stavebno-inžinierske práce (napríklad výkopy na verejných miestach, výstavba káblovodov) s cieľom umožniť a urýchliť zavedenie zo strany prevádzkovateľov, ktorí majú na starosti svoje vlastné sieťové prvky. Okrem toho, v prípade vhodnosti môžu verejné orgány zohľadniť aj satelitné riešenia.
- <sup>(69)</sup> V dôsledku rýchleho technického vývoja budú môcť v budúcnosti služby NGA poskytovať aj iné technológie.
- <sup>(70)</sup> Koaxiálne, bezdrôtové a mobilné technológie do istej miery využívajú infraštruktúru optických vlákien, čím sa stávajú koncepčne podobnými káblovým sieťam, pretože na poslednej míli bez vlákien používajú na poskytovanie služieb medené vlákna.
- <sup>(71)</sup> Finálne pripojenie koncového používateľa sa môže zabezpečiť káblvou aj bezdrôtovou technológiou. Vzhľadom na rýchly vývoj rozšírených bezdrôtových technológií, ako je LTE-Advanced, a zintenzívňujúci sa vývoj trhu s technológiami LTE alebo Wi-Fi môže byť pevný bezdrôtový prístup novej generácie (napr. založený na možných presne prispôbených mobilných širokopásmových technológiách) životaschopnou alternatívou k niektorým káblovým NGA (napr. FFCab), a to za splnenia určitých podmienok. Keďže bezdrôtové médium sa „zdieľa“ (rýchlosť jedného používateľa závisí od počtu pripojených používateľov v pokrytej oblasti) a prirodzene podlieha meniacim sa podmienkam prostredia, môže byť potrebné zaviesť na určitom stupni hustoty a/alebo v rámci rozšírených konfigurácií (napr. smerované a/alebo viaceré antény) pevné bezdrôtové siete novej generácie, aby sa pre každého používateľa zabezpečila spoľahlivosť minimálnych rýchlostí stahovania, ktoré sa dajú očakávať od NGA. Bezdrôtový prístup novej generácie založený na presne prispôbenej mobilnej širokopásmovej technológii musí tiež zabezpečiť požadovanú kvalitu služieb poskytovaných používateľom na stanovenom mieste a zároveň obsluhovať všetkých ostatných migrujúcich predplatiteľov v záujmovej oblasti.
- <sup>(72)</sup> Pojem FTTx odkazuje na FTTC, FTTN, FTTP, FTTH a FTTB.
- <sup>(73)</sup> Pri použití normy pre káblové modemy aspoň DOCSIS 3.0.
- <sup>(74)</sup> Pozri napríklad rozhodnutie Komisie vo veci SA.33671 *Broadband Delivery UK, Spojené kráľovstvo*.
- <sup>(75)</sup> Ak dnes rozdiely medzi oblasťou, kde je k dispozícii len úzkopásmový internet (dial-up), a oblasťou, kde existuje širokopásmové pripojenie, znamenajú, že prvá oblasť je „bielou“ oblasťou, podobne by sa za „bielu“ oblasť NGA mala považovať aj oblasť, ktorá nemá širokopásmovú infraštruktúru novej generácie, ale môže mať zavedenú jednu základnú širokopásmovú infraštruktúru.
- <sup>(76)</sup> V porovnaní s inými sieťami, ktoré sa nedostanú až ku koncovému používateľovi (ako FTTC), je dôležitou vlastnosťou backhaulovej infraštruktúry NGA to, že je otvorená prepájaniu s inými sieťami.
- <sup>(77)</sup> Rozhodnutie Komisie vo veci N 407/09 – Španielsko – *Optická sieť Katalánsko (Xarxa Oberta)*.

### 3.2. Rozlišovanie medzi bielymi, šedými a čiernymi oblasťami v prípade základných širokopásmových sietí

- (61) Pri posudzovaní zlyhania trhu a cieľov rovnosti možno rozlišovať druhy oblastí, do ktorých môže smerovať pomoc. Tento rozdiel je vysvetlený v nasledujúcich oddieloch. Pri vymedzení cieľových oblastí, ak sa štátna intervencia obmedzuje na backhaulovú časť siete, pri posudzovaní štátnej pomoci sa do úvahy vezme situácia na backhaulových trhoch, ako aj na prístupových trhoch <sup>(78)</sup>.
- (62) Rôzne štandardy na odôvodnenie štátnych intervencií v týchto zemepisných oblastiach sú uvedené ďalej.
- (63) Na účely určenia zemepisných oblastí ako bielych, šedých alebo čiernych podľa vysvetlenia nižšie musí orgán poskytujúci pomoc určiť, či v cieľovej oblasti existujú širokopásmové infraštruktúry. S cieľom ďalej zabezpečiť, aby štátna intervencia nenarúšala súkromné investície, by orgány poskytujúce pomoc mali tiež overiť, či majú súkromní investori konkrétne plány na vývoj vlastnej infraštruktúry v blízkej budúcnosti. Pod pojmom „blízka budúcnosť“ sa rozumie obdobie troch rokov <sup>(79)</sup>. Ak orgán poskytujúci pomoc stanoví dlhší časový rámec na zavedenie dotovanej infraštruktúry, mal by sa ten istý rámec použiť na posúdenie existencie investičných plánov komerčných prevádzkovateľov.
- (64) S cieľom overiť, že neexistujú žiadni súkromní investori, ktorí by v blízkej budúcnosti zaviedli vlastnú infraštruktúru, by mal orgán poskytujúci pomoc zverejniť zhrnutie plánovaného opatrenia pomoci a vyzvať zainteresované strany na predloženie pripomienok.
- (65) Existuje riziko, že obyčajné „vyjadrenie záujmu“ zo strany súkromného investora oddiali poskytovanie širokopásmových služieb v cieľovej oblasti, lebo ak sa potom takéto investície nezrealizujú, štátna intervencia sa tiež pozastaví. Orgán poskytujúci pomoc by preto mohol pred odložením štátnej intervencie vyžadovať od súkromného investora určité záväzky. Tieto záväzky by mali zabezpečiť uskutočnenie významného pokroku v oblasti pokrytia počas trojročného obdobia alebo dlhšieho obdobia predpokladaného pre podporovanú investíciu. Ďalej môže od príslušného prevádzkovateľa požadovať uzavretie príslušnej zmluvy, v ktorej sa stanovia záväzky v oblasti zavedenia. Táto zmluva by mohla predvídať celý rad „medzníkov“, ktoré by sa mali dosiahnuť počas obdobia troch rokov <sup>(80)</sup> a podávanie správ o dosiahnutom pokroku. Ak sa medzník nedosiahne, orgán poskytujúci pomoc môže potom pokračovať v plánoch štátnych intervencií. Toto pravidlo sa uplatňuje na základné siete, ako aj siete NGA.

„Biele oblasti“: podpora teritoriálnej súdržnosti a cieľov hospodárskeho rozvoja

- (66) „Biele oblasti“ sú tie, v ktorých neexistuje žiadna širokopásmová infraštruktúra a je málo pravdepodobné, že by tam vznikla v blízkej budúcnosti. Podľa cieľov Komisie pre Digitálnu agendu by sa malo do roku 2013 dosiahnuť úplné pokrytie základnými širokopásmovými službami v EÚ a do roku 2020 zabezpečenie rýchlosti aspoň 30 Mbps. Prioritou je teda zabezpečiť včasné investície v oblastiach, ktoré nie sú dostatočne pokryté. Komisia preto uznáva, že pridelením finančnej podpory na poskytovanie širokopásmových služieb v oblastiach, kde širokopásmové pripojenie nie je zatiaľ k dispozícii, členské štáty sledujú skutočné ciele súdržnosti a hospodárskeho rozvoja, a preto je ich intervencia pravdepodobne v súlade so spoločným záujmom, za predpokladu, že podmienky stanovené ďalej v oddiele 3.4 sa splnili <sup>(81)</sup>.

<sup>(78)</sup> Rozhodnutia Komisie vo veciach N 407/09 – Španielsko, *Optická sieť Katalánsko (Xarxa Oberta)* a SA.33438 – Poľsko, *Širokopásmová sieť pre východné Poľsko*.

<sup>(79)</sup> Trojročné obdobie začína plynúť od zverejnenia plánovaného opatrenia pomoci.

<sup>(80)</sup> V tejto súvislosti by mal byť prevádzkovateľ schopný preukázať, že v období troch rokov pokryje podstatnú časť príslušného územia a obyvateľstva. Orgán poskytujúci pomoc môže napríklad požiadať každého prevádzkovateľa, ktorý vyjadril záujem o vybudovanie vlastnej infraštruktúry v cieľovej oblasti, aby dodal podnikateľský plán spolu s podrobným časovým plánom zavedenia siete do dvoch mesiacov. Okrem toho do dvanástich mesiacov by sa mali začať uskutočňovať investície a mala by byť udelená väčšina prístupových práv potrebných na realizáciu projektu. Ďalšie medzníky pri realizácii opatrenia možno odsúhlasiť vždy na obdobie šiestich mesiacov.

<sup>(81)</sup> Pozri napríklad rozhodnutia Komisie vo veciach N 607/09 – Írsko, *Schéma širokopásmových sietí vo vidieckych oblastiach* alebo N 172/09 – Slovinsko, *Rozvoj širokopásmových sietí v Slovinsku*.

„Šedé oblasti“: potreba podrobnejšieho posúdenia

- (67) „Šedé oblasti“ sú oblasti, kde je prítomný jeden prevádzkovateľ siete a je nepravdepodobné, že by v blízkej budúcnosti vznikla nová sieť<sup>(82)</sup>. Samotná existencia jedného prevádzkovateľa siete<sup>(83)</sup> nevyhnutne neznamena, že neexistuje žiadne zlyhanie trhu alebo problém so súdržnosťou. Ak má daný prevádzkovateľ trhovú silu (monopolné postavenie), tak ponuka služieb, čo sa týka pomeru medzi cenou a kvalitou, nemusí byť pre občana optimálna. Určítym kategóriám používateľov nemusia byť poskytované dostatočné služby alebo, pri neexistencii regulovaných sadzieb pre veľkoobchodný prístup, maloobchodné ceny môžu byť vyššie ako ceny účtované za rovnaké služby ponúkané v konkurenčnejších, ale inak porovnateľných oblastiach alebo regiónoch krajiny. Ak sú okrem toho len malé vyhliadky, že by na trh vstúpili alternatívni prevádzkovatelia, financovanie alternatívnej infraštruktúry by mohlo byť vhodným opatrením<sup>(84)</sup>.
- (68) Na druhej strane v oblastiach, kde už je prítomný jeden prevádzkovateľ širokopásmovej siete, by dotácie na vybudovanie alternatívnej siete mohli narušiť dynamiku trhu. Preto možno štátnu podporu na zavedenie širokopásmových sietí v „šedých“ oblastiach odôvodniť iba vtedy, keď sa dá jednoznačne preukázať pretrvávajúce zlyhanie trhu. Na tento účel bude potrebná podrobnejšia analýza a dôkladné posúdenie zlučiteľnosti.
- (69) Šedé oblasti by mohli byť oprávnené na štátnu podporu za predpokladu, že sú splnené podmienky zlučiteľnosti uvedené v oddiele 3.4, ak sa preukáže, že i) sa neponúkajú žiadne cenovo dostupné alebo primerané služby, ktoré by spĺňali potreby občanov alebo podnikových používateľov<sup>(85)</sup> a že ii) na účely dosiahnutia rovnakých cieľov nie sú k dispozícii opatrenia, ktoré by menej narušali hospodársku súťaž (vrátane predchádzajúcej regulácie).
- (70) Na preukázanie bodov i) a ii) Komisia posúdi najmä, či:
- a) celkové podmienky na trhu sú primerané, okrem iného preskúmaním úrovne súčasných cien za širokopásmové služby, typu služieb ponúkaných koncovým používateľom (domácnostiam i podnikom) a podmienok s nimi súvisiacich;
  - b) pri neexistencii predchádzajúcej regulácie zo strany vnútroštátnych regulačných orgánov sa ponúka tretím stranám účinný prístup do siete alebo či podmienky prístupu vedú k účinnej hospodárskej súťaži;
  - c) celkové prekážky vstupu neznemožňujú prípadný vstup prevádzkovateľov elektronických komunikácií<sup>(86)</sup> a

<sup>(82)</sup> Rovnaká spoločnosť môže v tej istej oblasti prevádzkovať oddelené pevné a mobilné siete, ale tým sa nezmení „farba“ danej oblasti.

<sup>(83)</sup> Situácia hospodárskej súťaže sa posudzuje na základe počtu existujúcich prevádzkovateľov infraštruktúry. V rozhodnutí Komisie N 330/10 – Francúzsko, *Programme national Très Haut Débit*, bolo vysvetlené, že pri existencii niekoľkých maloobchodných prevádzkovateľov na jednej sieti (vrátane sprístupnenia účastníckeho vedenia – LLU) sa územie nestáva čiernou oblasťou, ale zostáva šedou oblasťou, lebo sa v nej nachádza iba infraštruktúra. Zároveň sa bude existencia konkurenčných prevádzkovateľov (na maloobchodnej úrovni) považovať za znak toho, že daná oblasť nemusí byť z hľadiska zlyhania trhu problematická napriek tomu, že je šedá. Bude musieť byť predložený presvedčivý dôkaz o problémoch s prístupom alebo o kvalite služieb.

<sup>(84)</sup> Komisia vo svojom rozhodnutí N 131/05 – Spojené kráľovstvo, *Projekt širokopásmového pripojenia FibreSpeed Wales*, musela posúdiť, či by finančná podpora poskytnutá waleskými orgánmi na vybudovanie otvorenej neutrálnej siete na báze optických vlákien spájajúca 14 priemyselných parkov mohla byť vyhlásená za zlučiteľnú, dokonca aj v prípade, keď v cieľových lokalitách už poskytoval služby existujúci prevádzkovateľ, ktorý poskytoval cenovo regulovaný prenájom okruhov. Komisia zistila, že prenajaté okruhy ponúkané existujúcim prevádzkovateľom boli veľmi drahé, pre malé a stredné podniky takmer cenovo nedostupné. Pozri aj rozhodnutie Komisie N 890/06 – Francúzsko, *Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit* a rozhodnutie Komisie N 284/05 – Írsko, *Regionálny program širokopásmového pripojenia: Siete v metropolitnej oblasti (Metropolitan Area Networks – „MANs“), etapy II a III*.

<sup>(85)</sup> Okrem špecifikácií v bode 70 môžu orgány poskytujúce pomoc zohľadniť aj tieto ukazovatele: miera prieniku pre balík služieb pripojenia s najvyššími úrovňami výkonu, nadmerne vysoké ceny za vysokovýkonné služby (vrátane prenájom okruhov koncovým používateľom, ako je vysvetlené v predchádzajúcej poznámke pod čiarou), ktoré majú odrádzajúci účinok na ich využívanie a na inovácie, služby elektronickej verejnej správy v procese vývoja, čo vyžaduje vyšší výkon, než sa ponúka v existujúcej sieti. Ak sa už služby v cieľovej oblasti primerane poskytujú výrazne vysokému počtu občanov a podnikových používateľov, musí sa zabezpečiť, že štátna intervencia nebude mať za následok neprimerané prebudovanie existujúcej infraštruktúry. V takom prípade sa môže štátna intervencia obmedziť len na opatrenia na „odstraňovanie nedostatkov“.

<sup>(86)</sup> Napríklad, či bola zavedená širokopásmová sieť vybudovaná na základe privilegovaného využívania/prístupu ku káblovodom, ktoré nie sú prístupné prevádzkovateľom ostatných sietí alebo s nimi zdieľané.

- d) prípadné prijaté opatrenia alebo nápravné opatrenia uložené existujúcemu poskytovateľovi siete príslušným vnútroštátnym regulačným orgánom alebo orgánom na ochranu hospodárskej súťaže dokázali odstrániť tieto problémy.
- (71) Test zlučiteľnosti opísaný v oddiele 3.4 sa uplatní len na šedé oblasti, ktoré spĺňajú uvedené kritériá oprávnenosti.

*„Čierne oblasti“: nie je potrebná žiadna štátna intervencia*

- (72) Keď sú alebo v blízkej budúcnosti budú v určitej geografickej zóne prítomné aspoň dve základné širokopásmové siete rôznych prevádzkovateľov a širokopásmové služby sa poskytujú za konkurenčných podmienok (hospodárska súťaž medzi infraštruktúrami<sup>(87)</sup>), možno predpokladať, že neexistuje žiadne zlyhanie trhu. Preto jestvuje len veľmi malý priestor na to, aby štátna intervencia priniesla ďalšie výhody. Naopak, štátna podpora na financovanie vybudovania ďalšej širokopásmovej siete s porovnateľnými vymoženosťami bude mať v zásade za následok neprijateľné narušenie hospodárskej súťaže a vytlačenie súkromných investorov. Preto pri neexistencii jasne preukázateľného zlyhania trhu Komisia posúdi opatrenia na financovanie zavedenia ďalšej širokopásmovej infraštruktúry v „čiernej oblasti“ negatívne<sup>(88)</sup>.

### 3.3. Rozlíšenie medzi bielymi, šedými a čiernymi oblasťami pri sieťach NGA

- (73) Rozlíšenie vykonané v oddiele 3.2 medzi „bielymi“, „šedými“ a „čiernymi“ oblasťami je relevantné aj pre posúdenie, či štátna pomoc na zavádzanie sietí NGA je zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c).
- (74) V súčasnosti môžu po modernizovaní aktívnych zariadení aj niektoré rozšírené základné širokopásmové siete podporovať niektoré širokopásmové služby, ktoré sa v budúcnosti budú pravdepodobne ponúkať cez siete NGA (ako napríklad služby *triple play*), a tým prispievať k plneniu cieľov Digitálnej agendy. Môžu sa však objaviť nové produkty alebo služby, ktoré nie sú z hľadiska dopytu alebo ponuky nahraditeľné, a tie budú vyžadovať kapacitu, spoľahlivosť a podstatne vyššie rýchlosti načítavania a sťahovania presahujúce horné fyzické obmedzenia základnej širokopásmovej infraštruktúry.

*„Biele oblasti NGA“*

- (75) Na účely posúdenia štátnej pomoci na siete NGA sa budú oblasti, v ktorých siete NGA v súčasnosti neexistujú a kde ich pravdepodobne v horizonte troch rokov v súlade s bodmi 63 až 65 súkromní investori ani nevybudujú, považovať za „biele oblasti NGA“. Takáto oblasť je oprávnená na štátnu pomoc na zavádzanie sietí NGA, ak sú splnené podmienky zlučiteľnosti uvedené v oddieloch 3.4 a 3.5.

*„Šedé oblasti NGA“*

- (76) Za „šedú oblasť NGA“ by sa mala považovať oblasť, kde je zavedená len jedna sieť NGA<sup>(89)</sup>, alebo sa takáto sieť zavedie v nasledujúcich troch rokoch a kde žiadny iný prevádzkovateľ neplánuje zaviesť sieť NGA v nasledujúcich troch rokoch. Pri posudzovaní toho, či môžu v tejto oblasti zaviesť ďalšie siete

<sup>(87)</sup> Ak je prítomná len jedna infraštruktúra, bude sa to považovať za konkurenčnú šedú oblasť, a to aj v prípade, ak túto infraštruktúru využívajú prostredníctvom neviazaného prístupu (*unbundling* – LLU) viacerí prevádzkovatelia elektronických komunikácií. Nebude sa považovať za čiernu oblasť v zmysle týchto usmernení. Pozri aj rozhodnutie Komisie vo veci SA. 31316 Francúzsko, *Programme national Très haut débit*.

<sup>(88)</sup> Pozri rozhodnutie Komisie z 19. júla 2006 o opatrení pomoci C 35/05 (ex N 59/05) – Holandsko, Širokopásmová sieť v Appingedame (Ú. v. EÚ L 86, 27.3.2007, s. 1). V tomto rozhodnutí Komisia poznamenala, že konkurenčné sily konkrétneho trhu neboli náležite vzaté do úvahy. Predovšetkým skutočnosť, že holandský trh širokopásmového pripojenia je rýchlo sa rozvíjajúci trh, na ktorom poskytovatelia služieb elektronickej komunikácie vrátane prevádzkovateľov káblových rozvodov a poskytovateľov internetových služieb boli v procese zavádzania vysokorýchlostných širokopásmových služieb bez akejkoľvek štátnej podpory.

<sup>(89)</sup> Tá istá spoločnosť môže prevádzkovať oddelené pevné a bezdrôtové siete NGA v tej istej oblasti, tým sa však nezmení „farba“ danej oblasti.

NGA iní sieťoví investori, je potrebné zohľadniť všetky existujúce regulačné alebo legislatívne opatrenia, ktoré môžu pomôcť pri odstraňovaní prekážok v prípade zavádzania takýchto sietí (prístup ku káblu, spoločné využívanie infraštruktúry atď.). Komisia bude musieť vypracovať podrobnejšiu analýzu, s cieľom overiť potrebnosť štátnej intervencie, keďže štátna intervencia v takýchto oblastiach predstavuje vysoké riziko vytlačenia existujúcich investorov a narušenia hospodárskej súťaže. V tejto súvislosti Komisia vykoná hodnotenie na základe podmienok zlučiteľnosti stanovených v týchto usmerneniach.

#### „Čierne oblasti NGA“

- (77) Ak v danej oblasti existujú minimálne dve siete NGA rôznych prevádzkovateľov, alebo sa takto budú v najbližších troch rokoch zavádzať, táto oblasť sa považuje za „čierne oblasti NGA“. Komisia zváži, či štátna pomoc pre ďalšiu štátom financovanú ekvivalentnú sieť NGA v takýchto oblastiach nespôsobí závažné narušenie hospodárskej súťaže a či nie je nezlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

### 3.4. Návrh opatrenia a potreba obmedziť narušenie hospodárskej súťaže

- (78) Každé štátne opatrenie podporujúce zavádzanie širokopásmových sietí by malo spĺňať všetky zásady zlučiteľnosti opísané už v oddiele 2.5 vrátane cieľa spoločného záujmu, existencie zlyhania trhu, vhodnosti a stimulačného účinku opatrenia. Pokiaľ ide o obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže okrem preukázania, ako sa dosiahne „zásadná zmena“ vo všetkých prípadoch (v bielych, šedých a čiernych oblastiach) <sup>(90)</sup>, musia byť splnené tieto nevyhnutné podmienky na preukázanie primeranosti opatrenia. Nesplnenie ktorejkoľvek z týchto podmienok by si pravdepodobne vyžiadalo dôkladné posúdenie <sup>(91)</sup>, ktoré by mohlo viesť k záveru, že pomoc je nezlučiteľná s vnútorným trhom.

a) *Podrobné mapovanie a analýza pokrytia:* Členské štáty by mali jasne uviesť, na ktoré zemepisné oblasti sa bude dané opatrenie podpory vzťahovať <sup>(92)</sup>, pokiaľ je to možné v spolupráci s príslušným vnútroštátnym orgánom. Konzultácia s vnútroštátnym regulačným orgánom sa podporuje, nie je však povinná. Príklady najlepších postupov potvrdzujú, že riešením by bolo vytvorenie centrálnej databázy dostupnej infraštruktúry na vnútroštátnej úrovni, čím by sa zvýšila transparentnosť a znížili by sa náklady na realizáciu menších miestnych projektov. Členské štáty môžu slobodne vymedziť cieľové oblasti, odporúča sa však, aby pred otvorením výberového konania zobrali do úvahy hospodárske podmienky príslušných regiónov <sup>(93)</sup>.

b) *Verejné konzultácie:* Členské štáty by mali primerane propagovať hlavné znaky opatrenia a zoznam cieľových oblastí tým, že uverejnia príslušné informácie o projekte a vyzvú zainteresované strany na predloženie pripomienok. Uverejnením na centrálnej webovej lokalite na vnútroštátnej úrovni by sa v zásade zabezpečilo, že takéto informácie budú dostupné všetkým zainteresovaným stranám. Rovnako overením výsledkov mapovania vo verejných konzultáciách členské štáty minimalizujú narušenie hospodárskej súťaže zo strany existujúcich poskytovateľov a tých, ktorí už majú investičné plány do blízkej budúcnosti, a umožnia týmto investorom, aby si plánovali svoje činnosti <sup>(94)</sup>. Podrobné mapovanie a dôkladné konzultácie zabezpečia nielen vysoký stupeň transparentnosti, ale slúžia aj ako nevyhnutný nástroj na vymedzenie existencie „bielych“, „šedých“ a „čiernych“ oblastí <sup>(95)</sup>.

<sup>(90)</sup> Pozri bod 51.

<sup>(91)</sup> Dôkladné posúdenie by mohlo vyvolať nutnosť začatia konania podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ.

<sup>(92)</sup> Toto mapovanie by sa malo vykonávať na základe domácností, ktorými prechádza daná sieťová infraštruktúra, a nie na základe počtu domácností alebo zákazníkov, ktorí sú pripojení ako odberatelia.

<sup>(93)</sup> Napríklad cieľové oblasti, ktoré sú príliš malé, nemusia účastníkom trhu poskytovať dostatočné ekonomické stimuly, aby sa uchádzali o pomoc, zatiaľ čo oblasti, ktoré sú príliš veľké, môžu znamenať horší výsledok výberového konania, pokiaľ ide o hospodársku súťaž. Viacero výberových konaní by tiež umožnilo rôznym potenciálnym podnikom využiť štátnu pomoc a zabrániť tak, aby sa trhový podiel (už dominantných) prevádzkovateľov vďaka opatreniam štátnej pomoci ešte posilnil uprednostňovaním veľkých trhových subjektov alebo brzdením technológií, ktoré by boli konkurencieschopné v menších cieľových oblastiach.

<sup>(94)</sup> Ak je možné preukázať, že existujúci prevádzkovatelia neposkytli verejnému orgánu na účely požadovaného mapovania žiadne podstatné informácie, tento orgán sa bude musieť spoliehať na akékoľvek informácie, ktoré mu boli poskytnuté.

<sup>(95)</sup> Pozri napríklad rozhodnutie Komisie vo veci N 266/08 – Nemecko, *Širokopásmové pripojenie vo vidieckych oblastiach Bavorska*.

- c) *Súťažné výberové konanie*: Výberové konanie sa musí uskutočniť vždy, keď orgány poskytujúce pomoc vyberajú ďalšieho prevádzkovateľa na zavedenie a prevádzkovanie dotovanej infraštruktúry<sup>(96)</sup>, a to v súlade so zásadami smerníc EÚ o verejnom obstarávaní<sup>(97)</sup>. Zabezpečí sa tak transparentnosť pre všetkých investorov, ktorí sa chcú uchádzať o realizáciu a/alebo správu dotovaného projektu. Rovnaké a nediskriminačné zaobchádzanie so všetkými uchádzačmi a objektívne hodnotiace kritériá sú nevyhnutnou podmienkou. Súťažné výberové konanie je spôsob, ako znížiť rozpočtové náklady, minimalizovať prípadnú štátnu pomoc a zároveň zmierniť selektívnu povahu opatrenia, pokiaľ výber príjemcu pomoci nie je vopred známy<sup>(98)</sup>. Členské štáty zabezpečia transparentné konanie<sup>(99)</sup> a umožnia hospodársku súťaž<sup>(100)</sup> a využijú centrálnu webovú lokalitu na vnútroštátnej úrovni, kde uverejnia prebiehajúce výberové konania týkajúce sa opatrení štátnej pomoci<sup>(101)</sup>.
- d) *Ekonomicky najvýhodnejšia ponuka*: V rámci súťažného výberového konania musí orgán poskytujúci pomoc stanoviť kvalitatívne hodnotiace kritériá, na základe ktorých sa posudzujú predložené ponuky. Príslušné hodnotiace kritériá môžu zahŕňať napríklad dosiahnuté zemepisné pokrytie<sup>(102)</sup>, udržateľnosť technologického prístupu alebo vplyv navrhovaného riešenia na hospodársku súťaž<sup>(103)</sup>. Takéto kvalitatívne kritériá treba zvážiť vzhľadom na požadovanú výšku pomoci. Na účely zníženia sumy pomoci, ktorá sa má poskytnúť, sa v zásade najviac bodov v rámci celkového posúdenia ponúk prideli uchádzačovi, ktorý požaduje najnižšiu výšku pomoci za podobných alebo rovnakých kvalitatívnych podmienok. Orgán poskytujúci pomoc musí vždy vopred uviesť príslušnú váhu, ktorú budú mať jednotlivé (kvalitatívne) kritériá.
- e) *Technologická neutralita*. Keďže existuje viacero technologických riešení na poskytovanie širokopásmových služieb, vo výberovom konaní by sa nemala uprednostniť ani vylúčiť žiadna konkrétna technológia ani sieťová platforma. Uchádzači by mali byť oprávnení navrhnúť poskytovanie požadovaných širokopásmových služieb využitím alebo kombináciou akýchkoľvek technológií, ktoré považujú za najvhodnejšie. Na základe objektívnych výberových kritérií je orgán poskytujúci pomoc oprávnený vybrať najvhodnejšie technologické riešenie alebo kombináciu technologických riešení. V zásade sa všeobecné pokrytie väčších cieľových oblastí dá dosiahnuť pomocou kombinácie technológií.
- f) *Využitie existujúcej infraštruktúry*: Keďže opätovná použiteľnosť existujúcej infraštruktúry je jedným z hlavných činiteľov pri rozhodovaní o nákladoch na zavedenie širokopásmovej siete, členské štáty by mali odporučiť uchádzačom, aby využili ktorúkoľvek dostupnú existujúcu infraštruktúru, aby sa

<sup>(96)</sup> Iné je, ak sa štátny orgán rozhodne zaviesť a spravovať sieť priamo (alebo prostredníctvom subjektu, ktorý plne vlastní), podobne ako v rozhodnutí Komisie vo veci N 330/10 – Francúzsko, *Programme national Très Haut Débit* a SA.33807 (11/N) – Taliansko, *Národný plán širokopásmového pripojenia*. V tomto rozhodnutí, aby sa zabezpečilo, že výsledky hospodárskej súťaže, ktoré boli dosiahnuté od liberalizácie sektora elektronických komunikácií v Únii, a najmä úrovne hospodárskej súťaže, ktorá je v súčasnosti na maloobchodnom trhu širokopásmového pripojenia, v prípade verejne spravovaných dotovaných sietí 1. prevádzkovatelia sietí vo verejnom vlastníctve obmedzia svoju činnosť na vopred vymedzené cieľové oblasti a nebudú expandovať do iných komerčne atraktívnych regiónov; verejný orgán obmedzí svoju činnosť na udržiavanie pasívnej infraštruktúry a zabezpečovanie prístupu k nej, ale nebude sa zúčastňovať na hospodárskej súťaži na maloobchodnej úrovni s komerčnými prevádzkovateľmi a 3. bude zachované oddelené účtovníctvo medzi finančnými prostriedkami použitými na prevádzku sietí a inými finančnými prostriedkami, ktoré má verejný orgán k dispozícii.

<sup>(97)</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, 30.4.2004, s. 114 – 240).

<sup>(98)</sup> Pozri napríklad rozhodnutie Komisie N 475/07 – Írsko, *Vnútroštátny program širokopásmového pripojenia (National Broadband Scheme – NBS)*, rozhodnutie Komisie N 157/06 – Spojené kráľovstvo, *Projekt širokopásmového digitálneho pripojenia v regióne South Yorkshire*.

<sup>(99)</sup> Ak je predmetom takéhoto súťažného výberového konania verejná zákazka, ktorej sa týkajú smernice EÚ o verejnom obstarávaní 2004/17/ES alebo 2004/18/ES, oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania sa zverejní v *Úradnom vestníku EÚ* s cieľom zabezpečiť celoeurópsku hospodársku súťaž v súlade s požiadavkami uvedených smerníc. Vo všetkých ostatných prípadoch sa informácie o výberovom konaní zverejnia minimálne na vnútroštátnej úrovni.

<sup>(100)</sup> Ak sa v súťažnom výberovom konaní nevyskytne dostatočný počet uchádzačov, výpočet nákladov, navrhovaný vo víťaznej ponuke môže byť postúpený na preskúmanie externým auditorom.

<sup>(101)</sup> Ak z technických dôvodov nie je realizovateľné zriadiť národnú webovú lokalitu, zavedú sa regionálne webové lokality. Tieto regionálne webové lokality budú navzájom prepojené.

<sup>(102)</sup> Z hľadiska geografickej oblasti, ako sú vymedzené vo výzve na súťažné výberové konanie.

<sup>(103)</sup> Napríklad sieťové topológie umožňujúce úplný a účinný neviazaný prístup by mohli získať viac bodov. Treba poznamenať, že v tomto štádiu rozvoja trhu je topológia *point-to-point* z hľadiska dlhodobej hospodárskej súťaže výhodnejšia ako topológia *point-to-multipoint*, pričom náklady na zavedenie sú porovnateľné najmä v mestských oblastiach. Siete na báze *point-to-multipoint* budú môcť poskytovať úplný a účinný neviazaný prístup až po štandardizácii a vyžiadaní prístupu k pasívnym optickým sieťam na báze združovacieho delenia vlnovej dĺžky (WDM-PON) v rámci príslušných regulačných rámcov.

tak predišlo zbytočnému zdvojeniu a ne hospodárnemu využívaniu zdrojov a aby sa znížila výška verejného financovania. Každý prevádzkovateľ, ktorý vlastní alebo spravuje infraštruktúru (bez ohľadu na to, či sa infraštruktúra aktívne používa) v cieľovej oblasti a ktorý sa chce zúčastniť na výberovom konaní, by mal spĺňať tieto podmienky: i) informovať orgán poskytujúci pomoc a vnútroštátny regulačný orgán o takejto infraštruktúre počas verejných konzultácií; ii) poskytnúť všetky súvisiace informácie všetkým uchádzačom v čase, ktorý uchádzačom umožní zahrnúť túto infraštruktúru do svojej ponuky. Členské štáty by mali zriadiť národnú databázu s informáciami o dostupnosti existujúcich infraštruktúr, ktoré môžu byť opätovne použité na zavedenie širokopásmových sietí.

- g) *Veľkoobchodný prístup*: Nevyhnutnou súčasťou každého štátneho opatrenia na financovanie širokopásmového pripojenia je účinný veľkoobchodný prístup tretích strán k dotovanej širokopásmovej infraštruktúre. Veľkoobchodný prístup konkrétne umožňuje nezávislým prevádzkovateľom konkurovať vybranému uchádzačovi (ak je tento prítomný na trhu aj na maloobchodnej úrovni), čím sa posilní možnosť voľby a hospodárska súťaž v oblastiach, ktorých sa opatrenie týka, a zároveň sa predíde vzniku regionálnych monopolov v oblasti poskytovania služieb. Keďže sa táto podmienka uplatňuje iba u príjemcov štátnej pomoci, nie je podmienená žiadnou predchádzajúcou analýzou trhu v zmysle článku 7 rámcovej smernice <sup>(104)</sup>. Takéto povinnosti poskytovania veľkoobchodného prístupu na dotovanej sieti by mali byť naviazané na portfólio povinností poskytovania prístupu uvedených v rámci sektorovej regulácie <sup>(105)</sup>. V zásade by mali dotované spoločnosti poskytnúť širšiu škálu prístupových produktov na veľkoobchodnej úrovni ako spoločnosti poverené vnútroštátnymi regulačnými orgánmi v rámci sektorovej regulácie prevádzkovateľov s podstatnou trhovou silou <sup>(106)</sup>, keďže príjemca pomoci nepoužíva na zavádzanie vlastnej infraštruktúry len svoje zdroje, ale aj peniaze daňových platcov <sup>(107)</sup>. Takýto veľkoobchodný prístup by mal byť udelený čo najskôr pred začatím sieťovej prevádzky <sup>(108)</sup>.

Účinný veľkoobchodný prístup k dotovanej infraštruktúre <sup>(109)</sup> by sa mal ponúkať aspoň počas obdobia siedmich rokov. Ak vnútroštátny regulačný orgán označí podľa uplatniteľného regulačného rámca prevádzkovateľa predmetnej infraštruktúry na konci obdobia siedmich rokov za subjekt so značnou trhovou silou na danom špecifickom trhu, povinnosť poskytovať prístup sa musí uložiť v súlade s regulačným rámcom pre elektronické komunikácie. Vnútroštátnym regulačným orgánom alebo iným príslušným vnútroštátnym orgánom sa odporúča, aby pre orgány poskytujúce pomoc uverejnili usmernenia o zásadách pri stanovovaní podmienok a cien veľkoobchodného prístupu. Aby sa zabezpečil účinný prístup, vzťahujú sa na celú dotovanú sieť rovnaké podmienky prístupu, a to aj na časti týchto sietí, kde sa už existujúce infraštruktúry používajú <sup>(110)</sup>. Povinnosti poskytnutia prístupu sa budú uplatňovať bez ohľadu na zmenu vlastníctva, správy alebo prevádzky dotovanej infraštruktúry.

- h) *Stanovovanie cien za veľkoobchodný prístup*: Referenčné stanovovanie cien je dôležitým nástrojom, ktorý má zabezpečiť, aby poskytnutá pomoc slúžila na napodobnenie podmienok na trhu, aké prevládajú na iných konkurenčných trhoch so službami širokopásmového pripojenia. Ceny za

<sup>(104)</sup> Okrem toho, keď sa členské štáty rozhodnú pre model riadenia, v rámci ktorého sa tretím stranám ponúkajú len služby veľkoobchodného prístupu k dotovanej širokopásmovej infraštruktúre, ale nie maloobchodné služby, pravdepodobné narušenie hospodárskej súťaže sa tým ešte viac obmedzí, keďže takýto model riadenia siete pomáha predchádzať prípadným zložitým problémom so stláčaním ziskového rozpätia a skrytým formám diskriminácie pri poskytovaní prístupu. Pozri napríklad SA.30317 Vysokorychlostné širokopásmové pripojenie v Portugalsku.

<sup>(105)</sup> Ak opatrenie štátnej pomoci pokrýva financovanie nových zložiek pasívnej infraštruktúry, ako sú káblovody alebo stĺpy, mal by k nim byť zabezpečený aj časovo neobmedzený prístup. Pozri napríklad rozhodnutia Komisie vo veciach N 53/10 – Nemecko, *Spolkový rámcový program na podporu káblových vedení*, N 596/09 – Taliansko – *Preklenutie digitálnej priepasti v Lombardii*, N 383/09 – Nemecko – *Zmena a doplnenie N 150/2008 Širokopásmové pripojenie vo vidieckych oblastiach v Sasku*, N 330/10 – Francúzsko, *Programme national Très Haut Débit*.

<sup>(106)</sup> Napríklad referenčným bodom pre sieť NGA by mal byť zoznam prístupových produktov zahrnutý do odporúčania NGA.

<sup>(107)</sup> Ak sa štátna pomoc poskytuje na financovanie konštrukcie káblovodov, káblovody by mali byť dostatočne veľké na to, aby obslúžili niekoľko káblových sietí a slúžili ako hostiteľ pre riešenia *point-to-multipoint*, ako aj *point-to-point*.

<sup>(108)</sup> Ak sieťový prevádzkovateľ poskytuje aj maloobchodné služby v súlade s odporúčaním NGA, bežne by mu mal byť udelený prístup minimálne 6 mesiacov pred začatím uvedených služieb.

<sup>(109)</sup> Účinný veľkoobchodný prístup k dotovanej infraštruktúre možno poskytovať prostredníctvom prístupových produktov na veľkoobchodnej úrovni uvedených v prílohe II.

<sup>(110)</sup> Využívanie veľkoobchodného prístupu tretími stranami sa napríklad nemôže obmedziť iba na maloobchodné širokopásmové služby.

veľkoobchodný prístup by mali byť založené na zásadách stanovovania cien určených vnútroštátnym regulačným orgánom a na referenčných cenách a mali by zohľadňovať pomoc, ktorú dostal prevádzkovateľ siete <sup>(111)</sup>. Ako referenčná hodnota by sa mali brať priemerné zverejnené veľkoobchodné ceny, ktoré sú bežné v iných porovnateľných oblastiach krajiny alebo Únie s intenzívnejšou hospodárskou súťažou, alebo, ak takéto zverejnené ceny neexistujú, ceny, ktoré pre príslušné trhy a služby už stanovili alebo schválili vnútroštátne regulačné orgány. Ak neexistujú na porovnanie žiadne zverejnené alebo regulované ceny, ktoré sú k dispozícii pre určité prístupové produkty na veľkoobchodnej úrovni, mali by sa dodržiavať zásady nákladovej orientácie podľa metodiky stanovenej v súlade so sektorovým regulačným rámcom <sup>(112)</sup>. Vzhľadom na zložitosť referenčného stanovovania veľkoobchodných prístupových cien sa členským štátom odporúča, aby poskytli vnútroštátnym regulačným orgánom mandát a potrebný počet pracovníkov, ktorí budú v týchto otázkach radiť orgánom poskytujúcim pomoc. Podrobný opis projektu pomoci je potrebné odoslať vnútroštátnemu regulačnému orgánu minimálne dva mesiace pred notifikáciou, aby mal dost času na poskytnutie svojho stanoviska. Keď vnútroštátny regulačný orgán nadobudne takúto právomoc, orgán poskytujúci pomoc by mal pri stanovovaní cien a podmienok za veľkoobchodný prístup požiadať o poradenstvo vnútroštátny regulačný orgán. Kritériá pri stanovovaní referenčných hodnôt budú jasne uvedené v dokumentoch týkajúcich sa výberového konania.

- i) *Monitorovanie a mechanizmus vracania poskytnutých prostriedkov*: Orgány poskytujúce pomoc budú dôkladne monitorovať realizáciu projektu širokopásmového pripojenia počas celého trvania projektu. Ak sa prevádzkovateľ vyberá na základe súťažného postupu verejného obstarávania, zvyčajne nebýva také potrebné sledovať následný vývoj rentability projektu. V mnohých prípadoch môže byť vhodné stanoviť pevnú výšku pomoci *ex ante*, aby pokryla očakávaný nedostatok financií v danom období, nie určiť výšku pomoci len na základe vyskytujúcich sa výdavkov a príjmov. V prvom modeli je zvyčajne viac stimulov pre spoločnosť, aby obmedzila výdavky a postupne zefektívňovala svoju prevádzku. Ak je však okolo budúcich výdavkov a príjmov prílišná neistota a ak sú informácie asymetrické, verejný orgán môže prijať aj také finančné modely, ktoré nie sú úplne *ex ante*, ale skôr kombináciou *ex ante* a *ex post* (napr. pomocou vracania poskytnutých prostriedkov, napríklad na to, aby sa umožnil vyvážený podiel na neočakávaných ziskoch). Na to, aby malé miestne projekty neboli neprimerane zaťažené, by sa mala pre mechanizmus vracania poskytnutých prostriedkov určiť minimálna prahová hodnota. Preto by členské štáty mali uplatňovať mechanizmus vracania poskytnutých prostriedkov, len ak výška pomoci na projekt presahuje 10 miliónov EUR <sup>(113)</sup>. Orgány poskytujúce pomoc môžu predvídať, že akýkoľvek zisk spätne nadobudnutý od vybratého uchádzača by sa mohol využiť na ďalšie rozšírenie širokopásmovej siete v rámci schémy, a to za rovnakých podmienok ako pri pôvodnom opatrení pomoci. Povinnosť úspešného uchádzača viesť oddelené účtovníctvo, pokiaľ ide o získanú dotáciu, uľahčí orgánom poskytujúcim pomoc monitorovať realizáciu schémy, ako aj mimoriadneho zisku <sup>(114)</sup>.
- j) *Transparentnosť*: Členské štáty zverejňujú na centrálnej webovej lokalite minimálne tieto informácie o opatreniach štátnej pomoci: úplné znenie schváleného programu pomoci a jeho vykonávacích ustanovení, meno príjemcu pomoci, výšku pomoci, intenzitu pomoci a použitú technológiu. Tieto informácie musia byť uverejnené po prijatí schvaľovacieho rozhodnutia, uchovávať sa aspoň 10 rokov a musia byť dostupné pre širokú verejnosť bez obmedzení. Príjemca pomoci musí oprávneným tretím stranám poskytnúť úplný a nediskriminačný prístup k informáciám o svojej infraštruktúre (vrátane, okrem iného, káblovodov, rozvodných skriň a optických vlákien) zavedenej v rámci opatrenia štátnej pomoci <sup>(115)</sup>. To umožní ostatným prevádzkovateľom poľahky zistiť

<sup>(111)</sup> Miera zohľadnenia výšky pomoci sa môže líšiť v závislosti od konkurenčnej situácie počas súťažného výberového konania a v cieľovej oblasti. Referenčná hodnota by preto predstavovala horný limit veľkoobchodnej ceny.

<sup>(112)</sup> Aby prevádzkovatelia umelo nezvyšovali náklady, členské štáty by mali využívať také zmluvy, ktoré podniktia podniky časom znížia náklady. Napríklad v porovnaní so zmluvami so stanovením ceny ako náklady plus marža by zmluva s pevnou cenou poskytla spoločnosti motiváciu na to, aby časom znížila náklady.

<sup>(113)</sup> Vrátenie poskytnutých prostriedkov nie je potrebné v prípade čisto veľkoobchodných infraštruktúr vo verejnom vlastníctve, ktoré spravuje verejný orgán len na účel poskytovania spravodlivého a nediskriminačného prístupu pre všetkých prevádzkovateľov, ak sú splnené podmienky uvedené v poznámke pod čiarou č. 96.

<sup>(114)</sup> Príklady osvedčených postupov potvrdzujú, že riešením by bolo monitorovanie a vracanie poskytnutých prostriedkov počas obdobia minimálne 7 rokov a že akýkoľvek mimoriadny zisk (t. j. zisk vyšší ako zisk uvedený v pôvodnom podnikateľskom pláne alebo priemerný zisk v odvetví) by sa rozdelil medzi príjemcu pomoci a verejné orgány podľa výšky opatrenia pomoci.

<sup>(115)</sup> Tieto informácie by sa mali pravidelne aktualizovať (napríklad každých šesť mesiacov) a byť k dispozícii v nezabezpečených formátoch.

možnosť prístupu k takejto infraštruktúre, a mal by všetky súvisiace informácie o širokopásmovej sieti uviesť v centrálnom registri širokopásmových infraštruktúr, ak takáto databáza v členskom štáte existuje, a/alebo ich poskytnúť vnútroštátnym regulačným orgánom.

- k) *Podávanie správ*: Odo dňa odovzdania siete do užívania a počas trvania opatrenia pomoci by mal orgán poskytujúci štátnu pomoc každé dva roky uverejňovať hlavné informácie o projektoch pomoci Európskej komisii <sup>(116)</sup>. V prípade vnútroštátnych alebo regionálnych rámcových schém by mali vnútroštátne alebo regionálne orgány konsolidovať informácie o jednotlivých opatreniach a oznámiť ich Európskej komisii. Pri prijímaní rozhodnutia v súlade s týmito usmerneniami môže Komisia požadovať dodatočné podávanie správ týkajúce sa poskytnutej pomoci.

### 3.5. Podpora rýchleho zavádzania sietí NGA

- (79) Rovnako ako v prípade politiky uplatňovanej v súvislosti so zavádzaním základných širokopásmových sietí štátna pomoc v prospech zavádzania sietí NGA môže predstavovať vhodný a opodstatnený nástroj za predpokladu, že je splnený celý rad základných podmienok. Zatiaľ čo komerční prevádzkovatelia prijímajú svoje investičné rozhodnutia v oblasti sietí NGA na základe očakávanej ziskovosti, verejný orgán musí pri financovaní otvorenej a neutrálnej platformy, v rámci ktorej budú môcť súťažiť viacerí prevádzkovatelia o poskytovanie služieb koncovým zákazníkom, zohľadniť aj verejný záujem.
- (80) Každé opatrenie na podporu rozvoja sietí NGA musí spĺňať podmienky zlučiteľnosti uvedené v oddieloch 2.5 a 3.4. Okrem toho musia byť splnené nasledujúce podmienky, pričom sa zohľadnia osobitné situácie, v ktorých sa realizujú štátne investície do sietí NGA.

- a) *Veľkoobchodný prístup*: V dôsledku ekonomickej stránky sietí NGA je nanajvýš dôležité zabezpečiť účinný veľkoobchodný prístup pre ďalších prevádzkovateľov. Najmä v oblastiach, v ktorých už súťažia prevádzkovatelia základných širokopásmových sietí <sup>(117)</sup> a v ktorých je potrebné zabezpečiť zachovanie konkurenčného trhového prostredia, ktoré existovalo pred intervenciou. Podmienky prístupu opísané v oddiele 3.4 sú špecifikované nasledovne. Dotovaná sieť musí preto ponúknuť prístup za spravodlivých a nediskriminačných podmienok všetkým prevádzkovateľom, ktorí oň požiadajú, a poskytne im možnosť efektívneho a úplného neviazaného prístupu <sup>(118)</sup>. Okrem toho, ďalší prevádzkovatelia musia mať prístup k pasívnej, nielen aktívnej <sup>(119)</sup> sieťovej infraštruktúre <sup>(120)</sup>. Povinnosť poskytovať prístup by okrem prístupu k bitovému prúdu a neviazaného prístupu k účastníckej prípojke a účastníckemu vedeniu (*sub-loop*), preto mala zahŕňať taktiež právo na používanie káblovodov a stĺpov, nenavietených optických vlákien alebo rozvodných skriň <sup>(121)</sup>. Účinný veľkoobchodný prístup by sa mal poskytovať minimálne na obdobie siedmich rokov a právo prístupu ku káblovodom a stĺpom by malo byť časovo neobmedzené. Týmto nesmú byť dotknuté žiadne pravdepodobné regulačné povinnosti, ktoré môže uložiť vnútroštátny regulačný orgán s cieľom posilniť účinnú hospodársku súťaž alebo opatrenia prijaté počas uvedeného obdobia alebo po jeho uplynutí <sup>(122)</sup>.

<sup>(116)</sup> Takéto informácie by mali obsahovať aspoň: okrem informácií už publikovaných podľa bodu 78 písm. j) dátum, ku ktorému sa sieť začne používať, prístupové produkty na veľkoobchodnej úrovni, počet záujemcov o prístup k sieti a poskytovateľov služieb siete, počet obídených domov a poplatky za využívanie siete.

<sup>(117)</sup> Vráťane prevádzkovateľov LLU.

<sup>(118)</sup> V tomto štádiu rozvoja trhu môže byť topológia *point-to-point* účinne sprístupnená. Ak vybraný uchádzač zavedie sieť s topológiou *point-to-multipoint*, bude mať jednoznačnú povinnosť poskytnúť účinný neviazaný prístup prostredníctvom združovacieho delenia vlnovej dĺžky (WDM), hneď ako bude prístup štandardizovaný a komerčne dostupný. Až do zefektívnenia sprístupnenia WDM sa bude od vybraného uchádzača vyžadovať, aby záujemcom o prístup poskytoval virtuálny sprístupňovací produkt čo najviac pripomínajúci fyzické sprístupnenie.

<sup>(119)</sup> Ak ide o nepriamych príjemcov, keď získajú prístup na veľkoobchodnej úrovni, ďalší prevádzkovatelia môžu budú musieť poskytnúť prístup k bitovému prúdu sami. Napriek skutočnosti, že pomoc bola poskytnutá len pre pasívnu infraštruktúru, bol požadovaný taktiež aktívny prístup, napríklad v rozhodnutí Komisie vo veci N 330/10 – Francúzsko, *Programme national Très Haut Débit*.

<sup>(120)</sup> Napríklad zariadenia na strane zákazníka (*customer premise equipments*) alebo iné zariadenia potrebné pri prevádzke siete. Ak sa ukáže, že je potrebné modernizovať niektoré časti siete s cieľom poskytnúť účinný prístup, je to potrebné začleniť do plánov orgánov poskytujúcich pomoc, napríklad: predpokladané káblovody primeranej veľkosti, väčšie rozvodové skrine na účinné sprístupnenie atď.

<sup>(121)</sup> Dôrazná povinnosť poskytovať prístup je ešte dôležitejšia, aby sa vyriešila dočasná substitúcia medzi službami, ktoré ponúkajú existujúci prevádzkovatelia sietí ADSL, a službami ponúkanými prevádzkovateľmi budúcich sietí NGA. Povinnosť poskytovať prístup zabezpečí, aby zákazníci konkurenčných prevádzkovateľov ADSL mohli prejsť na sieť NGA podľa možnosti čo najskôr po zavedení dotovanej siete, a aby si prevádzkovatelia ADSL mohli začať plánovať svoje vlastné budúce investície bez akéhokoľvek konkurenčného znevýhodnenia. Pozri napríklad rozhodnutie N 461/09 – Spojené kráľovstvo, *Širokopásmová sieť novej generácie v regióne Cornwall & Isles of Scilly*.

<sup>(122)</sup> V tejto súvislosti by sa malo brať do úvahy možné pretrvávanie špecifických trhových podmienok, ktoré boli dôvodom na poskytnutie pomoci na príslušnú infraštruktúru.

Môže sa stať, že v oblastiach s malou hustotou obyvateľstva, kde existujú len obmedzené širokopásmové služby, alebo v prípade malých miestnych spoločností môže zavedenie všetkých druhov produktov prístupu nerovnomerne zvýšiť investičné náklady<sup>(123)</sup> bez toho, aby to malo výrazne pozitívny vplyv v podobe zintenzívnenia hospodárskej súťaže<sup>(124)</sup>. V takejto situácii sa predpokladá, že produkty prístupu vyžadujúce nákladné intervencie v rámci dotovanej infraštruktúry, ktoré by sa inak nepredpokladali (napr. využívanie spoločných priestorov na sprostredkovateľských distribučných miestach), sa budú ponúkať len v prípade odôvodneného dopytu ďalšieho prevádzkovateľa. Dopyt sa považuje za odôvodnený, ak i) záujemca o prístup poskytne súdržný podnikateľský plán, v ktorom sa odôvodňuje vývoj produktu v dotovanej sieti a ii) už v tej istej zemepisnej oblasti iný prevádzkovateľ za ekvivalentnú cenu k cenám v husto obývaných oblastiach neponúka žiadny porovnateľný produkt prístupu<sup>(125)</sup>.

Na druhej strane, predchádzajúci odsek nemožno uplatňovať v hustejšie obývaných oblastiach, kde sa dá očakávať rozvoj hospodárskej súťaže v oblasti infraštruktúry. V takýchto oblastiach by preto dotovaná sieť mala vyhovovať všetkým druhom produktov prístupu k sieti, ktoré môžu prevádzkovatelia používať<sup>(126)</sup>.

- b) *Spravidlivé a nediskriminačné zaobchádzanie*: Dotovaná infraštruktúra musí umožňovať poskytovanie konkurenčných a cenovo dostupných služieb zo strany konkurujúcich si prevádzkovateľov koncovým používateľom. Ak je prevádzkovateľ siete vertikálne integrovaný, musia sa zaviesť primerané bezpečnostné opatrenia na zabránenie konfliktu záujmov, nespravodlivej diskriminácii záujemcov o prístup alebo poskytovateľov obsahu, ako aj akýmkoľvek ďalším skrytým nepriamym výhodám. Kritériá pridelenia pomoci by mali takisto obsahovať ustanovenie o pridelení dodatočných bodov predkladateľom ponúk, ktorí prichádzajú iba s veľkoobchodným modelom, iba pasívnym modelom alebo s oboma.
- (81) Projekty štátnej pomoci zamerané na financovanie backhaulových sietí<sup>(127)</sup> alebo obmedzené na štátne podniky otvorené prístupu zo strany všetkých prevádzkovateľov a technológií vykazujú osobitne vlastnosti podporujúce hospodársku súťaž. Táto vlastnosť sa zohľadní pri posudzovaní týchto projektov.

### 3.6. Pomoc na ultrarýchle širokopásmové siete

- (82) Vzhľadom na ciele Digitálnej agendy, predovšetkým na cieľ dosiahnutia 50 % pokrytia internetovým pripojením s rýchlosťou nad 100 Mbps, a pri zohľadnení skutočnosti, že najmä v mestských oblastiach môžu byť požiadavky na výkon vyššie než to, čo sú investori ochotní v najbližšej budúcnosti poskytnúť, odchylne od bodu 77, môže byť štátna intervencia výnimočne povolená v prípade sietí NGA, ktoré sú schopné zabezpečiť ultrarýchle pripojenie s výkonom nad 100 Mbps.
- (83) V „čiernych oblastiach NGA“ by takáto intervencia mohla byť povolená len vtedy, keď sa preukáže, že ide o „zásadnú zmenu“ podľa bodu 51 na základe týchto kumulatívnych kritérií:
- a) existujúce alebo plánované<sup>(128)</sup> siete NGA nedosahujú priestory koncových používateľov optickým vláknom<sup>(129)</sup>;

<sup>(123)</sup> Nerovnomerný nárast nákladov musí orgán poskytujúci pomoc odôvodniť podrobným a objektívnym výpočtom nákladov.

<sup>(124)</sup> Pozri napríklad rozhodnutie Komisie vo veci N 330/10 – Francúzsko, *Programme national Très Haut Débit* a vo veci SA.33671 – Spojené kráľovstvo, *Broadband Delivery UK*.

<sup>(125)</sup> V rámci analýzy primeranosti môže Komisia vzhľadom na špecifiká veci a celkové vyváženie prijať aj iné podmienky. Pozri napríklad rozhodnutie Komisie vo veci N 330/10 – Francúzsko, *Programme national Très Haut Débit* a vo veci SA.33671 – Spojené kráľovstvo, *Broadband Delivery UK*. Ak sú podmienky splnené, prístup sa udelí v rámci časového obdobia prispôbeného konkrétnemu trhu. V prípade konfliktu požiada orgán poskytujúci pomoc vnútroštátny regulačný orgán alebo iný príslušný vnútroštátny orgán o radu.

<sup>(126)</sup> Mala by napríklad v prípade pasívnych pevných sietí podporovať topológiu *point-to-point*, ako aj topológiu *point-to-multipoint* v závislosti od výberu prevádzkovateľov. Najmä v hustejšie obývaných oblastiach, ktoré majú nárok na štátnu pomoc, by nebolo vo verejnom záujme poskytovať pomoc pre investície do jednoduchých modernizácií existujúcich sietí, ktoré nepredstavujú zásadnú zmenu v oblasti hospodárskej súťaže.

<sup>(127)</sup> Pozri bod 60. Intervencie mimo úrovne ústredného orgánu sa už budú považovať za NGA, nie NGN. Pozri rozhodnutie Komisie vo veci SA.34031 – *Širokopásmové siete novej generácie vo Valle d'Aosta*.

<sup>(128)</sup> Na základe dôveryhodných investičných plánov na najbližšie tri roky v súlade s bodmi 63 až 65.

<sup>(129)</sup> Napríklad siete NGA nedosahujú priestory koncového používateľa optickým vláknom v prípade sietí FTTN, kde je optické vlákno nainštalované len po uzly (skrine). Podobne niektoré káblové siete taktiež využívajú optické vlákno po skrine a pripájajú koncových používateľov koaxiálnymi káblami.

- b) situácia na trhu sa nevyvíja smerom k dosiahnutiu konkurenčného poskytovania ultrarýchlych služieb <sup>(130)</sup> nad 100 Mbps na základe investičných plánov komerčných prevádzkovateľov v najbližšej budúcnosti, a to podľa bodov 63 až 65;
- c) očakáva sa dopyt po takýchto kvalitatívnych zlepšeniach <sup>(131)</sup>.
- (84) V situáciách opísaných v predchádzajúcom bode sa musia pri každej novej dotovanej sieti dodržať podmienky zlučiteľnosti uvedené v bodoch 78 a 80. Okrem toho orgán poskytujúci pomoc musí tiež preukázať, že:
- a) dotovaná sieť vykazuje zásadné vylepšenie technologických vlastností a výkonu v porovnaní s overiteľnými vlastnosťami a výkonom existujúcich alebo plánovaných sietí <sup>(132)</sup> a
- b) dotovaná sieť bude vychádzať z otvorenej architektúry prevádzkovej iba ako veľkoobchodná sieť a
- c) pomoc nevedie k nadmernému narušeniu hospodárskej súťaže s inými technológiami NGA, do infraštruktúry ktorých v poslednom čase investovali prevádzkovatelia na trhu v rovnakých cieľových oblastiach <sup>(133)</sup>.
- (85) Verejné financovanie takýchto sietí bude možné pokladať za zlučiteľné s testom vyváženej len v prípade splnenia týchto dodatočných podmienok. Inými slovami, takéto financovanie by muselo viesť k zásadnému, udržateľnému technickému pokroku, ktorý podporí hospodársku súťaž a nebude dočasný, a to bez vytvorenia nerovnomerných odradzujúcich prvkov pre súkromné investície.

#### 4. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

- (86) Tieto usmernenia sa uplatňujú od prvého dňa nasledujúceho po ich uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
- (87) Komisia uplatňuje tieto usmernenia na všetky notifikované opatrenia pomoci, v prípade ktorých prijíma rozhodnutie po uverejnení týchto usmernení v úradnom vestníku, dokonca aj vtedy, ak projekty boli oznámené pred týmto dátumom.
- (88) V súlade s oznámením Komisie o určení pravidiel uplatniteľných na posúdenie neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci <sup>(134)</sup> Komisia uplatní na neoprávnene poskytnutú pomoc pravidlá účinné v čase, keď bola poskytnutá. Rovnako uplatní tieto usmernenia v prípade neoprávnene poskytnutej pomoci, ktorá bola poskytnutá po ich uverejnení.
- (89) Komisia týmto navrhuje členským štátom na základe článku 108 ods. 1 ZFEÚ prijať vhodné opatrenia a v prípade potreby zmeniť a doplniť ich existujúce rámcové programy pomoci, aby zabezpečili ich súlad s ustanoveniami týchto usmernení do dvanástich mesiacov po ich uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
- (90) Členské štáty sa vyzývajú, aby dali svoj výslovný bezpodmienečný súhlas s týmito navrhovanými opatreniami do dvoch mesiacov od dátumu uverejnenia týchto usmernení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Ak Komisia nedostane odpoveď, bude predpokladať, že daný členský štát nesúhlasí s navrhovanými opatreniami.
- (91) Komisia môže preskúmať tieto usmernenia na základe budúceho významného vývoja v oblasti trhu, technológií a regulácie.

<sup>(130)</sup> Napríklad v oblasti, kde existuje sieť FTTC alebo ekvivalentná sieť a modernizovaná káblová sieť (minimálne Docsis 3.0), sa trhové podmienky považujú vo všeobecnosti za dostatočne konkurenčné, aby umožnili vývoj ultrarýchlych služieb bez nutnosti štátnej intervencie.

<sup>(131)</sup> Pozri napríklad ukazovatele v poznámkach pod čiarou č. 84 a 85.

<sup>(132)</sup> Pozri body 63 až 65.

<sup>(133)</sup> To by bol bežne nastalo vtedy, ak by trhoví prevádzkovatelia nemohli pri zohľadnení normálnych amortizačných časoch v dôsledku pomoci odpísať investície do infraštruktúry v primeranom čase. Pritom treba zohľadniť najmä tieto (prepojené) faktory: veľkosť investície, jej aktuálnosť, minimálne obdobie potrebné na získanie primeranej návratnosti investícií a pravdepodobný účinok zavádzania novej dotovanej ultrarýchlej siete, počet predplatiteľov existujúcich sietí NGA a relatívne ceny predplatného.

<sup>(134)</sup> Ú. v. ES C 119, 22.5.2002, s. 22.

## PRÍLOHA I

## BEŽNÉ INTERVENCIE NA PODPORU ŠIROKOPÁSMOVÉHO PRIPOJENIA

Komisia počas svojej rozhodovacej praxe pozorovala určité najčastejšie sa opakujúce mechanizmy financovania používané členskými štátmi na podporu zavedenia širokopásmového pripojenia, ktoré posudzovala v súlade s článkom 107 ods. 1 ZFEÚ. Tento zoznam je názorný a demonštratívny, lebo verejné orgány mohli vyvinúť rôzne spôsoby zavedenia širokopásmového pripojenia alebo sa odchýliť od predpísaných modelov. Konštelácie obvykle zahrňujú štátnu pomoc, pokiaľ investícia nebola vykonaná v súlade so zásadou investora v trhovom hospodárstve (pozri oddiel 2.2).

1. *Peňažná alokácia („financovanie na preklenutie priepasti“)* <sup>(1)</sup>: Vo väčšine prípadov, ktoré Komisia posudzovala, členský štát <sup>(2)</sup> prideliť priame peňažné dotácie investorom do širokopásmového pripojenia <sup>(3)</sup>, aby vybudovali, spravovali a komerčne využívali širokopásmovú sieť <sup>(4)</sup>. Takéto dotácie bežne zahŕňajú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, lebo dotácia sa financuje zo štátnych prostriedkov a poskytuje investorovi výhodu, aby mohol vykonávať komerčnú činnosť za podmienok, ktoré by na trhu nemal k dispozícii. V takom prípade sú príjemcami pomoci prevádzkovatelia siete, ktorí dostali dotáciu, aj poskytovatelia služieb elektronickej komunikácie, ktorí majú záujem o veľkoobchodný prístup k dotovanej sieti.
2. *Materiálna podpora*: V ostatných prípadoch členské štáty podporovali zavedenie širokopásmového pripojenia financovaním zavedenia úplnej širokopásmovej siete (alebo jej časti), ktorá bola následne sprístupnená investorom v oblasti elektronickej komunikácie. Tí budú využívať tieto zložky siete v rámci svojho vlastného projektu zavádzania širokopásmového pripojenia. Táto podpora môže mať rôznu podobu, pričom najčastejšie ide o poskytnutie pasívnej širokopásmovej infraštruktúry zo strany členských štátov prostredníctvom stavebno-inžinierskych prác (napríklad vybudovanie cesty) alebo zavedenia káblovodov alebo nenasvietených optických vlákien <sup>(5)</sup>. Táto forma podpory poskytuje výhodu investorom do širokopásmového pripojenia, ktorí ušetrí súvisiace investičné náklady <sup>(6)</sup>, ako aj poskytovateľom služieb elektronickej komunikácie, ktorí majú záujem o veľkoobchodný prístup k dotovanej sieti.
3. *Širokopásmová sieť prevádzkovaná štátom alebo jej časti*: O štátnu pomoc ide aj v prípade, ak štát namiesto poskytnutia podpory investorovi do širokopásmového pripojenia vybuduje širokopásmovú sieť (jej časti) a prevádzkuje ju priamo prostredníctvom oddelenia verejnej správy alebo prostredníctvom internej spoločnosti <sup>(7)</sup>. Tento model intervencie bežne pozostáva z vybudovania pasívnej sieťovej infraštruktúry vo verejnom vlastníctve s cieľom sprístupniť ju prevádzkovateľom širokopásmového pripojenia tak, že sa im veľkoobchodný prístup k sieti poskytne za nediskriminačných podmienok. Prevádzku siete a poskytovanie veľkoobchodného prístupu k nej za protihodnotu predstavuje hospodársku činnosť v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Budovanie širokopásmovej siete s cieľom jej komerčného využitia predstavuje podľa judikatúry hospodársku činnosť, a teda štátna pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa môže poskytovať už v čase budovania širokopásmovej siete <sup>(8)</sup>. Poskytovatelia služieb elektronickej komunikácie, ktorí majú záujem o veľkoobchodný prístup k verejne prevádzkovej sieti, sa budú tiež považovať za príjemcov pomoci.
4. *Širokopásmová sieť spravovaná koncesionárom*: Členské štáty môžu tiež financovať zavedenie širokopásmovej siete, ktorá zostane vo verejnom vlastníctve, ale ktorej prevádzka bude v rámci súťažného výberového konania ponúknutá komerčnému prevádzkovateľovi, aby ju spravoval a využíval na veľkoobchodnej úrovni <sup>(9)</sup>. Aj v tomto prípade, keďže sieť sa buduje s cieľom jej využívania, môže opatrenie predstavovať štátnu pomoc. Prevádzkovateľ, ktorý sieť spravuje a využíva, ako aj ďalší poskytovatelia služieb elektronickej komunikácie, ktorí majú záujem o veľkoobchodný prístup k sieti, sa budú tiež považovať za príjemcov pomoci.

<sup>(1)</sup> „Financovanie na preklenutie priepasti“ predstavuje rozdiel medzi investičnými nákladmi a očakávaným ziskom súkromných investorov.

<sup>(2)</sup> Alebo akýkoľvek iný verejný orgán poskytujúci pomoc.

<sup>(3)</sup> Pojem „investori“ označuje podniky alebo prevádzkovateľov elektronickej komunikačnej siete, ktorí investujú do vybudovania a zavedenia širokopásmových infraštruktúr.

<sup>(4)</sup> Príkladom financovania na preklenutie priepasti sú rozhodnutia Komisie vo veciach SA.33438 a.o – Poľsko – Projekt širokopásmovej siete vo východnom Poľsku, SA 32866 – Grécko – Rozvoj širokopásmového pripojenia vo vidieckych oblastiach Grécka, SA. 31851 – Taliansko – Širokopásmové pripojenie v provincii Marche, N 368/09 – Nemecko – Úprava systému širokopásmovej štátnej pomoci, N 115/08 – Širokopásmové pripojenie vo vidieckych oblastiach Nemecka.

<sup>(5)</sup> Rozhodnutia Komisie vo veciach N 53/10 – Nemecko, Spolkový rámcový program na podporu káblových vedení, N 596/09 – Taliansko – Preklenutie digitálnej priepasti v Lombardii. Pozri taktiež N 383/09 – Nemecko – Zmena a doplnenie N 150/08 Širokopásmové pripojenie vo vidieckych oblastiach v Sasku.

<sup>(6)</sup> Náklady na stavebné inžinierstvo a ostatné investície do pasívnej infraštruktúry môžu predstavovať až 70 % celkových nákladov na projekt širokopásmového pripojenia.

<sup>(7)</sup> Rozhodnutie Komisie vo veci N 330/2010 – Francúzsko, Programme national Très Haut Débit, ktorý sa týkal rôznych foriem intervencie, okrem inej takej formy, pri ktorej môžu tzv. collectivités territoriales (miestne a regionálne orgány) prevádzkovať vlastné širokopásmové siete v rámci režijnej prevádzky.

<sup>(8)</sup> Vec T-443/08 a T-455/08 Freistaat Sachsen/Komisia [zatiaľ neuverejnené].

<sup>(9)</sup> Rozhodnutia Komisie vo veciach N 497/10 – Spojené kráľovstvo, SHEFA – 2 Interconnect, N 330/10 – Francúzsko, Programme national Très Haut Débit, N 183/09 – Litva, Projekt RAIN.

## PRÍLOHA II

## SLOVNÍK TECHNICKÝCH POJMOV

Na účely týchto usmernení platí toto vymedzenie pojmov. Vymedzenia sa nedotýkajú ďalších zmien v oblasti trhu, technológií a regulácie.

*Prístupový segment:* segmentové pripojenie „last mile“ (poslednej míle) backhaulovej siete s priestormi koncového používateľa.

*Backhaulová sieť:* časť širokopásmovej siete, ktorá predstavuje bezprostredné spojenie medzi chrbticovou sieťou a prístupovou sieťou a prenáša údaje z globálnej siete a do nej.

*Prístup k bitovému prúdu:* poskytovateľ veľkoobchodného prístupu nainštaluje v priestoroch zákazníka vysokorychlostné prístupové pripojenie a sprístupní ho tretím stranám.

*Nenasvietené optické vlákno:* nenasvietené vlákno bez prepojených prenosových systémov.

*Káblvod:* podzemná rúrka alebo vedenie používané na umiestnenie (optických, medených alebo koaxiálnych) káblov širokopásmovej siete.

*Úplný neviazaný prístup:* fyzický neviazaný prístup k prístupovému vedeniu koncového spotrebiteľa umožňuje prenosným systémom účastníkov hospodárskej súťaže priamy prenos dát cez toto vedenie. Za istých podmienok sa môže virtuálny neviazaný prístup považovať za ekvivalentný fyzickému neviazanému prístupu.

*FTTH:* optická prístupová sieť pre domácnosti, ktorá optickým vláknom dosahuje priestory koncového používateľa, t. j. prístupová sieť pozostávajúca z liniek optického vlákna vstupnej, ako aj ukončovacej časti prístupovej siete (vrátane vnútornej kabeláže).

*FTTB:* optické vlákno do budovy, ktoré dosahuje priestory koncového používateľa, t. j. vlákno je rozvinuté do budovy, ale v rámci budovy sa použije medený drôt, koaxiál alebo sieť LAN.

*FTTN:* vlákno do uzlov. Optické vlákno je ukončené v rozvodnej skrini až niekoľko kilometrov od priestorov zákazníka, pričom na koncovom spojení je med' (vo vlákne do skrine/sieti VDSL) alebo koaxiál (v kábli/sieti DOCSIS). „Vlákno do uzla“ sa často vyskytuje ako dočasný a predbežný krok smerujúci k plnému FTTH.

*Neutrálna sieť:* sieť, ktoré podporujú všetky druhy sieťových topológií. V prípade sietí FTTH musí infraštruktúra podporovať topológiu „point-to-point“ aj topológiu „point-to-multipoint“.

*Prístupové siete novej generácie:* prístupové siete, ktoré závisia úplne alebo čiastočne od optických prvkov a ktoré sú schopné poskytovať služby širokopásmového prístupu s vylepšenými vlastnosťami v porovnaní s existujúcimi základnými širokopásmovými sieťami.

*Pasívna sieť:* širokopásmová sieť bez aktívnej zložky. Bežne zahŕňa stavebnú infraštruktúru, káblvod, nenasvietené optické vlákna a rozvodné skrine.

*Pasívny veľkoobchodný prístup:* prístup k prenosovému médiu bez elektronickej zložky.

*Point-to-multipoint:* sieťová topológia, ktorá vyhradzuje jednotlivé zákaznícke linky sprostredkovateľskému pasívnemu uzlu (napr. rozvodná skriňa), kde sa tieto linky zoskupujú do spoločnej linky. Zoskupenie môže byť buď pasívne (s rozdeľovačmi, napr. architektúra PON) alebo aktívne (napr. FTTC).

*Point-to-point:* sieťová topológia, v ktorej vedenie zákazníka tvorí pevný okruh od zákazníka až po metropolitný prístupový bod.

*Prístupové produkty na veľkoobchodnej úrovni:* prístup umožňuje prevádzkovateľovi využívať zariadenia iného prevádzkovateľa. Prístupové produkty na veľkoobchodnej úrovni, ktoré môžu byť poskytované v dotovaných sieťach, sú:

- sieť FTTH/FTTB prístup ku káblvodom, prístup k nenasvietenému optickému vláknu, neviazaný prístup k účastníckej prípojke [WDM-PON alebo neviazaný optický rozvádzač (ODF)] a prístup k bitovému prúdu,
- káblvové siete: prístup ku káblvodom a prístup k bitovému prúdu,
- siete FTTC: prístup ku káblvodom, neviazaný prístup k účastníckemu vedeniu (tzv. sub loop) a k bitovému prúdu,
- Pasívna sieťová infraštruktúra: prístup ku káblvodom, prístup k nenasvieteným optickým vláknam a/alebo neviazaný prístup k účastníckej prípojke; V prípade integrovaného prevádzkovateľa: sa povinnosť poskytovať prístup (iný ako prístup k pasívnej infraštruktúre) uloží v súlade s ustanoveniami odporúčania o NGA,

- širokopásmové siete na základe ADSL: neviazaný prístup k účastníckej prípojke, prístup k bitovému prúdu,
  - mobilné alebo bezdrôtové siete: bitový prúd, spoločný prístup k fyzickým stožiarom a prístup k backhaulovým sieťam,
  - satelitná platforma: prístup k bitovému prúdu.
-